

R O M Â N I A
JUDECĂTORIA SECTORULUI 2 BUCUREȘTI – SECȚIA CIVILĂ
SENTINȚA CIVILĂ NR. 17199

Ședința publică din data de 07.12.2012

Instanța constituită din:

PREȘEDINTE: IULIANA-MĂDĂLINA LARION

GREFIER: ANIȘOARA NICA

Pe rol se află soluționarea cauzei comerciale, având ca obiect *acțiune în constatare, obligația de a face*, privind pe reclamanzii Arnautu (fostă Dragomir) Violeta, Motorga Adrian, Motorga Septimia, Daianu Paul Adrian, Damatarca Adriana, Dediu Mirela Corina, Dediu Ionel Marius, Ciupic Eduard Constantin, Ciupic Marilena Aurelia, Manase Grazia, Manase Valentin Cristian, Daha Cristian Razvan, Carabineanu Catalin Marian, Carabineanu Mirela, Gheorghe Marius, Gheorghe Florentina Mihaela, Androne Marian, Androne Mihaela, Argatu Gheorghe Adrian, Argatu Mihaela, Resmerita Clement Mihai, Resmerita Iulia, Zaharia Adrian, Zaharia Elena Diana, Ionitoiu Cristian Daniel, Ionitoiu Daniela Corina, Lungu Marius Vasile, Zamisnicu Marius Mihai, Zamisnicu Iuliana, Bara Mihaela, Bara Ciprian Dumitru, Vladescu Oana Alexandra, Bajenaru Elena Carmen, Bajenaru Vasile, Radan Octavian Marius, Radan Marinela, Gheorghe Daniela Gabriela, Gheorghe Cristian, Oltean Ionel Calin, Oltean Cristina Ioana, Petre Claudiu Nicolae, Petre Raluca, Ravici-Tataranu Doina, Gigoii (fostă Paraschiv) Getuta Mirela, Crismariu Petrica Ioan, Crismariu Lacramioara, Laceanu (fostă Stancioiu) Mihaela Anda, Vranciu Alexandru, Vranciu Florentina, Surdu Nicu, Surdu Raluca Eliza, Bunescu Cristina Antoaneta, Bunescu Cristian Valeriu, Barsan Raluca Iuliana, Ruse Constantin Dan, Ruse Carla Iulia, Fratiman Andrei Florin, Iancovici Mihail, Iancovici Mihaela Malina, Iordache Camelia Elena, Iordache Ovidiu, Tudorache-Secan (fostă Secan) Mirela, Dumitrache Florina Loredana, Dumitrache Marian, Stoica Vasile Nemtica Cristian, Stoica Adriana Maddya, Ilici Ciprian Ionut, Vieru Ion Alexandru, Vieru Carmen, Buleandra Tanasache, Buleandra Silvia, Iordache Cristian, Iordache Cristina, Sorop Marin, Sorop Petruta Dana, Tataru (Alexe) Gabriela Mirela, Cioaca Cornel, Cioaca Nadia Florentina, Muller Florin Francisc, Muller Cerasela, Ionescu Dan, Grama Simona Cristina, Curelea (fostă Teodorescu) Roxana Maria Nely, Gheorghe Mihai Cristian, Barbu Alina, Barbu Daniel, Antohi Culai, Antohi Elena Gabriela, Iordache Costel Danut, Iordache Anca Gabriela, Vilt Luminita Gabriela, Vilt Calin Radu, Nitescu Marian Iulica, Nitescu Cecilia, Oprea Cristian Mirel, Oprea Alexandra Lidia, Ciacaru Irina Elena, Manasoiu Daniel Robert, Popa Aurora Maria, Popa Gabriel, Nedelcu Oana Tatiana, Mutu Speranta, Mutu Catalin, Trache Stefan Nicolae, Trache Catalina, Nicolae Daniela Roberta, Ilie Mirel Valerica, Topolica Dragos Cristian, Topolica Simona Ileana, Ghius Dan Marian, Ghius Oana Elena, Magureanu Valentin Cosmin, Magureanu Claudia, Ghita Florin Gabriel, Ghita Luminita Elena, Aldea Beatrice Valentina, Aldea Marius Cristian, Vladeanu Stefan Cosmin, Gherghina Dan Marius, Gherghina Cristina Daniela, Balta Florinel Cristian, Balta Elena Mihaela, Costache Adrian Gheorghe, Costache Violeta, Draghiceanu Bogdanel Visarion, Draghiceanu Magdalena, Nicolau (fostă Androne Harnagea) Christina, Piroasca Radita, Piroasca Cristian Mihai, Iancu Mariana, Iancu Ilie, Scarlat Aurel Daniel, Scarlat Verginica Mioara, Bucur Florin, Bucur Nicoleta-Catalina, Obada Dumitru, Obada Carmen, Coman Veronica,

Coman Codin Dan, Cernagor Mirela, Cernagor Marcel, Tataru Dragos Silviu, Tataru Rodica, Firloiu Gabriel Romeo, Firloiu Marie Magdalena, Dorobantu Silviu Marin, Dorobantu Mihaela Silvia, Cornoiu Grigore, Cornoiu Sorina, Dumitru Gabriel Bogdan, Dumitru Mihaela, Zois Maria, Zois Virgil, Olaru Andrei, Dragan Simona, Tarziu Alexandra Elena, Popa George Marius, Popa Geta, Bazavan Simona, Bazavan Florin, Diaconu Cosmin Iulian, Diaconu Alina Maria, Cucu Sorin, Cucu Anda, Coman Gabriel Valerian, Coman Doina, Stanciulescu Gabriel Ioan, Ungureanu Cosmin Cristian, Ungureanu Mariana Florentina, Ardeleanu Viorel, Ardeleanu Ibolya, Oranescu (fostă Cioflan) Mariana, Bratulescu George Claudiu, Bratulescu Ioana Andreea, Ciolanel Florin, Ciolanel Monica, Apostol Stela, Apostol Gheorghe, Haratau Cristian, Petrescu Sebastian Ionut, Petrescu Eugenia Nela, Stefanescu Vlad, Stefanescu Cristina, Istratescu George, Istratescu Nicoleta, Enache Felicia, Tivga Pahontu Diana Carmen, Tivga Pahontu Dorin Aurel, Caramalau Neculai, Caramalau Elena Maria, Barbu Madalin, Barbu Simona Mihaela, Davidoiu Melania Elena, Postoroanca Florin Mûgur, Postoroanca Valeria Bianca, Andronache Cosmin Leonard, Carpen Eduard Alexandru, Mosor Petre, Mosor Neli, Jorascu Mona Lisa, Jorascu Valentin Claudiu, Deaconu (fostă Ene) Cristina, Bociog Stefan Dragos, Mardirosevici Sergiu, Mardirosevici Maria Luciana, Vidroi Silvia, Vidroi Constantin, Margarit Valentin, Margarit Dana Cristina, Tanase Danut, Tanase Gherghina, Caraculacu Victor, Caraculacu Adriana Georgeta, Paltinescu Daria Ingrid, Cosma Dan, Bacalu Cristiana Adina, Gheorghies Eugeniu Stelian, Tanasa Petre, Tanasa Ana Maria, Muresan Ovidiu Razvan, Muresan Nicoleta Alina, Manta (Murgila) Daniela, Popa Ionel, Popa Anisoara, Seucea (fostă Cobianu) Mirabela Maria, Seucea Eduard, Tirlea Adrian, Matei Gabriel, Matei Manuela Doina, Lupaşcu Constantin Tiberiu, Cocoroiu Ştefan, Cocoroiu Vanda, Manoliu Daniel Ioan, Manoliu Irina Emanuela, Gheorghe Adina, Gheorghe Ionel, Mîrza Nicolae, Mîrza Ana-Maria, Neagoe Gabriel Dorin Alexandru, Neagoe Adriana, Gavrilă Niculae Auras, Gavrilă Silvana Alexandra, Ciocan Laura Maria, Ciocan Iulian, Diaconescu Florina, Diaconescu Florin, Musatoiu Mihai, Dobrescu Mihaita George, Pacurar Alina Margareta, Pacurar Adrian, Toader Elena, Toader George, Radulescu Gheorghe, Radulescu Mariana, Apostolescu (fostă Mitroiu) Elena, Masoud Ana Maria, Masoud Emad, Stan Viorica Mariana, Rotar Bogdan Adrian, Tudor Florin Daniel, Tudor Lavinia Iulia, Anastasiu Mihai, Anastasiu Georgiana Mihaela, Belu Anca Iuliana, Negrescu (fostă Paun) Maria Cristina, Lucuta (fostă Lupse) Niculina Crina, Alexe Catalin Marian, Sopera Nicolas, Lucuta Mihai, Barna Diaconescu Dorin Adrian, Barna Diaconescu Oana Daniela, Mihalache Oana Narcisa, Mihalache Nicolae Daniel, Grierosu Andreea, Dumbrava Iulian, Dumbrava Isabelle Tatiana, Ionescu Stefan, Ionescu Janina, Ardeleanu Cristian, Bocsan Bogdan Radu, Bocsan Camelia, Udrescu Cezarina, Rusu Elisa, Stoica Liviu Catalin, Stoica Nicoleta Carmen, Pop Leontin, Pop Lelia Maria, Topana Monica Daniela, Topana Mihail Sorin, Ion Zaharia, Ion Mariana, Manole Cristina Elena, Serescu Cosmin, Serescu Florentina, Pana Ion, Pana Mariana, Vasile Cristina Lorelei, Mirica Dan, Mirica Anca Roxana, Andriescu Florin Lucian, Rusu Laurentiu Tiberiu, Rusu Elena Amalia, Dobrescu Robert Sergiu, Dobrescu Georgiana Alina, Grosu Valentin Gabriel, Grosu Elvira, Zimnicaru Ileana, Marin Gigi Daniel, Badita Veronica Cristina, Badita Mihail Marian, Preoteasa Anca Cristina, Preoteasa Mihai Gabriel, Vinatoru Alexandru Bogdan, Adascalitei (fostă Botezatu) Ecaterina Roxana, Costin Marius Constantin, Costin Anna Maria, Lupu Liviu Dumitru, Lupu Claudia Mihaela, Stanciu Gheorghe, Stanciu Elena, Apopei Dumitru Iulian, Apopei Dumitru Irina, Badu Stefan Marius, Badu Paula Maria,

Hilohe Marius Ilie, Hilohe Luiza Gabriela, Hodor Lucian Constantin, Iacob Mircea Lucian, Iacob Simona, Istrate Alexandru, Istrate Georgiana, Igna Sorin, Igna Adriana, Mihalcea Florina, Marinescu Dragos Cristian, Leafu Neli Petruta, Leafu Valentin, Gavanescu Cristian Daniel, Gavanescu Madalina Silvia, Dumitru Cristina Nicoleta, Dumitru Mihai George, Geogescu Nicolae Evelin, Georgescu Ioana Vanda, Negrea Dan, Negrea Marilena, Tilivea Cristina, Stan Iulian, Stan Ramona Elena, Stan Mihaela, Stan Cristian, Tigu (fostă Luta) Ioana Oltea, Ceocea (fostă Silas) Georgiana Laura, Ceocea Ovidiu Laurentiu, Mercean Radu Nicolae, Sfercoci Dan Corneliu, Turcanu Victor Emanuel, Turcanu Magda, Deliu Stefana, Lupascu Valerica, Lupascu Anca, Rosu Aurelian, Rosu Cristina Maria, Jurca Candin, Jurca Cristina Maria, Rus Mihai, Rus Simona, Kellner Carol Mihai, Kellner Gabriela Cristina, Gafton Octavian, Gafton Cristina Laura, Hodoroaba Monica Gabriela, Mitrica Marin, Mitrica Carmen, Korodi Claudiu, Tintisan Cristian Alexandru, Stefan Robert Claudiu, Cimpineanu Bogdan, Cimpineanu Marilena Jeana, Greavu Dan Adrian, Ilisoi Daniel, Ilisoi Elena Iulia, Horotan Vasile Catalin, Horotan Ioana Aura, Gazi Andrei, Gazi Catalina Timea Elena, Hojda (fostă Pop) Steluta Ioana, Boanca Sinziana, Boanca Calin, Popa Maria, Popa Emil Mircea, Borca Ion Tiberiu, Borca Daniela Loredana, Dehenea Constantin, Dehenea Georgeta Cristina, Ciopraga Ciprian, Ciopraga Nicoleta, Mirciu Otilia, Mirciu Catalin Iulian, Teusdea Mariana, Teusdea Radu Nicolae, Sorescu Florin, Tigau Tudor Mihai, Nechita Mariana, Kovacs Peter, Deliu Cosmin Ionut, Deliu Adina, Stenczel Stefan Gabriel, Stenczel Daniela, Biro Florin Tudor, Biro Adina Dana, Irimia George, Irimia Oana, Moise Adrian, Moise Eva, Gavruta Liana Floare, Pop Felician, Pop Mariana, Sarbu Florian, Sarbu Nicoleta, Gheorghe Constantin, Gheorghe Alina Loredana, Noje Horia Daniel, Noje Teodora Ioana, Valinciuc Corina, Valinciuc Sorin, Apostol Romulus, Apostol Violeta, Hamza Sorin Gabriel, Barbu Catalin Adrian, Posa Simona, Posa Aurelian, Contea Bogdan Catalin (*renunțare la contract de asistență juridică cu S.C.A. Piperea și Asociații, f. 133, vol. IV*), Nitulescu Diana Georgeta (*renunțare la contract de asistență juridică cu S.C.A. Piperea și Asociații, f. 133 vol. IV*), Tita Iulian, Tita Claudia Mirela, Stoian Ioan, Stoian Nicoleta, Pielea Nicoleta Gabriela, Pascariu Catalin Ioan, Pascariu Camelia, Moldovan Alin Claudiu, Busescu Dragos, Busescu (fostă Marincat) Anca Cristina, Smaragdian Radu, Smaragdian Ramona Clara, Trif Mircea, Trif Ildiko Maria, Plescan Angelica, Plescan Catalin, Zegrean Tiberiu, Zegrean Anca Aurora, Ardelean Adrian Marcel, Ardelean Ramona Dorina, Cadis Daniela, Zsizsnyovski Maria, Marin Cosmin, Mut Ioan, Mut Daniela, Dobra Olteanu Dorina, Dobra Olteanu Alexandru, Radu Robert Ionel, Radu Alina, Piroska Peter Pal, Piroska Anamaria Ioana, Ivan Adrian, Ivan Maria, Olteanu Danica, Olteanu Ionela, Manolache George Bogdan, Manolache Alina, Pandele Cristian, Pandele Anisoara, Borzan Florin Vasile, Borzan Carmen, Casas Mihai, Casas Hristina Veseatena, Patru Mihai Daniel, Patru Maria, Verinceanu Florin Iulian, Verinceanu Petronela, Vicleanu Danut, Vicleanu Luciana, Moldovan Eugen Francisc, Moldovan Monica Daniela, Floare (Tudorachi) Ana-Maria, Maricutoiu Cristina Adela, Maricutoiu Laurentiu Paul, Toros Vig Ioan, Toros Vig Emese, Grigorescu Ioan Cornel, Grigorescu Madalina Angela, Bozdogescu Delia Aurora, Bozdogescu Liviu Catalin, Vatafu Adrian, Vatafu Elena, Lupu Adrian, Lupu Mihaela Dana, Pârvănescu Loredan Cristian, Tarcau Emilia, Tarcau Dan, Balasco Ionut Augustin, Suket Rajmond Imre, Suket Eleonora, Peter Sorin Dumitru, Peter Ramona, Balasco Maria, Balasco Ioan, Burca Cristian, Trifan Valentin Florin, Rusz Cornel, Velescu Silviu, Duca Ilie Ovidiu, Duca Cristina Maria, Costea Ioan Marius, Costea Mihaela Oana, Back Ecaterina Ingrid, Back

Nicolae, Cosma Cristian Ioan, Cosma Oana Mihaela, Vastag Ionut Catalin, Vastag Adriana Mihaela, Tincu Valerica Nicoleta, Dima Cristian Vasile, Dima Ioana Elisabeta, Banu Ionel, Banu Gabriela, Sandu Badea Cristian, Manda Iuliana Raluca, Manda Doru Teodor, Vadean Marius Ciprian, Vadean Dalia Adela, Incze Bufnea Attila Daniel, Incze Bufnea Gabriela Mariana, Pop (fostă Anton) Claudia Cristina, Marian Ioan Adrian, Marian Alina Mihaela, Cheivan Madalina Lucia, Cheivan Paul Robert, Ardeleanu Alin, Ardeleanu Mihaela, Magdalena Gabriela Carmen, Magdalena Gheorghe, Costantin Petronela, Perde Doru Marian, Pop Marius, Pop Simona, Andreica Ioan Cristian, Oniga Victor, Strugaru Cosmin Andrei, Bogdan Viorel, Bogdan Ileana, Stroe Vicentiu Vasile, Stroe Crina, Muresan George Ciprian, Ploscar Norocel Claudiu Laurian, Alexa Vasile Mircea, Alexa Paraschiva, Breahna Marius Romulus, Breahna Maria Cristina, Sandulescu Lucian, Sandulescu Carmen Rodica, Diaconu (Juracovschi) Dana Gabriela, Scarlat Mihaela, Scarlat Virgil, Vasiliu Andreea Daniela, Ranjea Gabriel Valentin, Neagoie Bogdan Florin, Preda Elena, Preda Ion, Cozma Gabriel, Cozma Iona Daniela Viorica, Patanghel Valentin-Daniel, Patanghel Mihaela-Madalina, Dima Marin, în contradictoriu cu pârâta S.C. Volksbank Romania S.A.

Dezbaterile asupra fondului cauzei au avut loc în ședința publică din data de 19.11.2012, fiind consemnate în încheierea de ședință de la acea dată, care face parte integrantă din prezenta hotărâre, și când instanța, pentru a da posibilitatea părților să depună concluzii scrise și având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat pronunțarea pentru data de 26.11.2012, data de 03.12.2012 și data de 07.12.2012, cu respectarea termenului prevăzut de art. 260 alin. 1 din Codul de procedură civilă, când, în aceeași compunere, a hotărât următoarele:

INSTANȚA,

Deliberând asupra acestei cauzei civile, constată:

Prin **cererea** de chemare în judecată înregistrată pe rolul Tribunalului București, la data de 08.11.2010, sub nr. 53790/3/2010, un număr de 1030 reclamanți, printre care și **reclamanții** indicați în practica, prin același reprezentant convențional, au chemat în judecată de **pârâta S.C. Volksbank România S.A.**, solicitând instanței ca, prin hotărârea pe care o va pronunța:

I. să constate caracterul abuziv al clauzelor indicate mai jos la punctele I.1 - I.4 (clauze ce se regăsesc în cuprinsul convențiilor de credit ce fac obiectul acțiunii), respectiv:

I.1. clauzele referitoare la dobândă, și anume: **a)** clauzele care permit băncii modificarea ratei dobânzii în mod unilateral; **b)** clauzele din actele adiționale, notificările sau comunicările care au modificat rata dobânzii sau tipul acesteia din fixă în variabilă, **c)** clauzele referitoare la calculul dobânzii anuale raportat la o perioadă de 360 de zile;

I.2. clauzele referitoare la comisionul de risc, inclusiv după redenumirea acestuia în comision de administrare;

I.3. clauzele referitoare la alte comisioane abuzive, așa cum sunt enumerate mai jos;

I.4. clauzele referitoare la: **a)** alegerea societății de asigurări; **b)** debitarea automată a conturilor reclamanților; **c)** DAE; **d)** aducerea unui alt debitor, pe parcursul derulării creditului; **e)** declararea scadenței anticipate a creditului în situația în care reclamanții nu își achită obligațiile din alte contracte de credit; **f)** declararea scadenței anticipate a creditului în cazul încălcării oricărei alte obligații din convenția de credit în afara celei de rambursare a creditului; **g)**

declararea scadenței anticipate a creditului în cazul apariției unor evenimente care, în opinia băncii, ar putea afecta capacitatea de rambursare a reclamanților sau garantarea creditului; **h)** exonerarea de răspundere a băncii în cazul declarării creditului scadent anticipat și a executării silite; **i)** modificarea costurilor creditului potrivit Secțiunii 10 din Condițiile generale ale convențiilor de credit.

II. ca o consecință a constatării caracterului abuziv al clauzelor arătate la punctul I, să se constate nulitatea absolută a acestora ;

III. să fie obligată pârâta la rambursarea către reclamanți a sumelor plătite nedatorat în temeiul clauzelor nule ;

IV. să fie obligată pârâta la plata cheltuielilor de judecată ocazionate de acest proces.

În motivarea cererii, reclamanții au arătat, în esență, că au calitatea de consumatori, iar pârâta are calitatea de comerciant, incubându-i obligația de informare, precum și obligația de a nu insera clauze abuzive în contractele încheiate cu consumatorii, astfel cum sunt acestea definite de art. 4 din Legea nr. 193/2000, art. 78 din Legea n. 296/2004 și art. 2 punctul 16 din O.G. nr. 21/1992.

Potrivit reclamanților, contractele încheiate de părți și anexate la dosar sunt contracte de adeziune, ce nu au fost negociate direct, cuprinzând clauze stipulate de pârâtă cu rea-credință, de natură să rupă echilibrul contractual, în defavoarea consumatorului.

Reclamanții au amintit o serie de spețe din jurisprudența Curții Europene de Justiție, apreciate ca fiind relevante (C-168/05, C-240/98, C-241/98, C-242/98, C-243/98, C-244/98), apoi au detaliat motivele pentru care clauzele indicate în petitul acțiunii sunt considerate abuzive:

I.1. Clauzele referitoare la dobândă:

a) Clauzele care permit modificarea ratei dobânzii în mod unilateral de către bancă, fără a preciza condițiile precise în care poate interveni o asemenea modificare, respectiv:

- dreptul băncii de a revizui rata dobânzii curente în cazul apariției unor schimbări semnificative pe piața monetară (clauza se regăsește în convențiile de credit la punctul 3 litera d) din Condițiile speciale ale convenției);

- obligația împrumutatului de a achita eventualele sume datorate ca urmare a ajustării dobânzii de către bancă și modificarea automată a graficului de rambursare, ca urmare a ajustării ratei dobânzii (punctul 6 alin. 2 și 3 din Condițiile speciale ale convenției, fie punctul 6 lit. b) alin. 2 și 3, fie punctul 6 lit. c) alin. 2 și 3);

- mențiunea că rata dobânzii este fixă sau variabilă (art. 3.1.2. litera c) din Condițiile generale ale convenției);

- obligația băncii de a comunica noua rată a dobânzii stabilită ca urmare a dreptului de a revizui rata dobânzii în cazul intervenirii unor schimbări semnificative pe piața monetară (art. 7.2 litera c) din Condițiile generale ale convenției).

Reclamanții au apreciat că modalitatea în care pârâta și-a rezervat dreptul de a modifica rata dobânzii transformă contractul de credit într-unul aleatoriu pentru consumator, deși dobânda stabilită de părți este exprimată sub forma unui procent aplicat anual la soldul creditului, fiind fixă. Obligația creditorului de a respecta nivelul ratei dobânzii este sub condiție pur potestativă, sancționată cu nulitatea absolută de art. 1010 din Codul civil.

Schimbările semnificative pe piața monetară nu sunt identificate cu precizie, interpretarea depinzând tot de voința exclusivă a băncii, cu încălcarea art. 77 din Legea nr. 296/2004.

Reclamanții au precizat că modificarea ratei dobânzii este abuzivă și din perspectiva momentului executării obligațiilor părților. Contractul de credit este un contract cu executare dintr-o dată din perspectiva băncii și cu executare succesivă din perspectiva împrumutatului, majorarea dobânzii apărând drept o modificare unilaterală și nejustificată a prețului pentru un serviciu prestat, pentru acoperirea unor costuri ce privesc activitatea curentă a băncii și nu creditele acordate, deja.

Reclamanții au învederat că aceste clauze nu au fost negociate direct cu consumatorii și sunt de natură să creeze un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților, în defavoarea consumatorului, cu încălcarea cerințelor buneii-credințe. Astfel, modificarea ratei dobânzii a fost întotdeauna în sensul majorării, chiar și atunci când indicii de referință de tipul EURIBOR/LABOR/ROBOR au scăzut la cele mai mici valori din istorie, inclusiv sub-unitare, rezervele minime obligatorii au fost reduse de banca centrală și dobânda de referință a băncii centrale s-a diminuat progresiv.

b) clauzele din actele adiționale la convențiile de credit, din notificările sau din comunicările care au modificat rata dobânzii în temeiul articolului mai sus precizat, precum și actele adiționale care au modificat tipul dobânzii din fixă în variabilă.

S-a arătat că nulitatea acestora poate fi fundamentată pe trei temeuri: aplicarea principiului *resoluto iure dantis, resolvitur jus accipientis*; aplicarea principiului potrivit căruia contractele pot fi modificate doar prin acordul părților, conform art. 969 alin. 2 din Codul civil, respectiv vicierea consimțământului părților (art. 953 și urm. din Codul civil), sub forma violenței psihice sau a dolului.

c) calculul dobânzii anuale raportat la o perioadă de 360 de zile:

- clauza conform căreia perioada de calcul a dobânzii reprezintă numărul actual de zile raportat la un an de 360 de zile (punctul 3 litera c) din Condițiile generale ale convenției);

- clauza care stabilește formula de calcul a dobânzii lunare, respectiv (soldul creditului x rata dobânzii curente x numărul efectiv de zile între scadențe)/360 (Secțiunea 3, art. 3.1.2. din Condițiile generale ale convenției).

Potrivit reclamanților, această prevedere duce la încasarea unei dobânzi mai mari, în mod nedatorat, banca câștigând dobânda pe 5 zile, dovadă că acest mod de calcul a fost corijat prin art. 38 alin. 1 lit. b) din O.U.G. nr. 50/2010, care a înlocuit în formulă nr. efectiv de zile între scadențe cu numărul 30. Mai mult, aplicarea formulei de către bancă s-a făcut eronat, crescând cu câteva zeci de lei sarcina lunară a fiecărui împrumutat, dar totalizând o sumă deloc neglijabilă în raport cu totalul creditelor de consum.

1.2. clauze referitoare la comisionul de risc:

a) clauzele care instituie obligația împrumutatului de a plăti comisionul de risc:

- clauza conform căreia comisionul de risc este aplicat la soldul creditului și este plătit lunar, pe toată perioada de derulare a creditului (punctul 5 litera a) din Condițiile speciale ale convenției, fie punctul 5.1. litera a));

- obligația împrumutatului să plătească băncii pentru punerea la dispoziție a creditului, comisionul de risc, aplicat la soldul creditului, care se plătește lunar, pe toată perioada creditului (art. 3.5. din Condițiile generale ale convenției).

Atât comisionul de risc, cât și dobânda, sunt percepute pentru acordarea creditului, comisionul de risc nefiind altceva decât o dobândă mascată, justificată prin elemente neclare: comportamentul contractual al împrumutatului, deprecierea garanțiilor, neîncasarea valorii acestora în cazul valorificării, fluctuații ale prețurilor și ale cursului valutar, deși, la momentul încheierii contractului, comportamentul consumatorului nu oferă nicio suspiciune, împrumutatul răspunde cu toate bunurile sale prezente și viitoare, bunurile sunt asigurate la o societate impusă de bancă, banca poate declara scadența anticipată și riscul de piață ar trebui suportat în mod egal, nu doar de către consumator. Mai mult, prin perceperea acestor comisioane, banca realizează câștiguri imense, deoarece creditele neperformante nu sunt atât de mari încât să se compenseze cu valoarea totală a comisioanelor de risc.

Reclamanții au opinat că și modul de calcul al acestui comision este eronat, din definiția acestuia rezultând că se calculează fie pe an, ca și dobânda, fie o dată la începutul convenției, după care se plătește în tranșe lunare, însă pârâta aplică procentul în fiecare lună.

b) comisionul de administrare introdus prin actul adițional din septembrie 2010

Comisionul de administrare perceput în prezent de pârâtă nu reprezintă altceva decât același comision de risc, cu alta denumire. O.U.G. nr. 50/2010 a limitat numărul și felul comisioanelor pe care băncile le pot percepe și, în plus, a interzis introducerea unor noi comisioane sau modificarea celor din contractul inițial. Așadar, redenumirea comisionului de risc în comision de administrare este încă o practică abuzivă a băncii, având în vedere ca suma pretinsă nu este percepută pentru administrare, ci pentru același scop ca și vechiul comision de risc, redenumirea comisioanelor existente nu este permisă și banca și-a promovat inițial produsele tocmai prin lipsa unui comision de administrare.

I.3. clauze referitoare la alte comisioane

Următoarele clauze au fost înlăturate de drept, prin apariția O.U.G. nr. 50/2010, privind contractele de credit pentru consumatori:

- comision de rambursare în avans: 2% ...; 1%..." (clauza se regăsește în convențiile de credit fie la punctul 5 litera b), fie la fie la punctul 5 litera c) Condițiile speciale ale convenției);
- comision administrare garanții (punctul 5 litera c), fie la fie la punctul 5 litera d) din Condițiile speciale ale convenției);
- comision de rezervă minimă obligatorie (punctul 5 litera e), fie la punctul 5 litera f), fie la punctul 5 litera g) din Condițiile speciale ale convenției);
- comision monitorizare polițe de asigurare și de la punctul 11 mențiunea privind valoarea comisionului monitorizare polițe de asigurare (punctul 5 litera f), fie la punctul 5 litera g) Condițiile speciale ale convenției);
- comisionul de aranjament (art. 3.4 din Condițiile generale ale convenției);
- comision de neutilizare (art. 3.8 din Condițiile generale ale convenției);
- alte comisioane (art. 3.9 din Condițiile generale);
- comision de administrare garanții (art. 3.10 din Condițiile generale);
- comision de rezervă minimă obligatorie (fie la art. 3.11, fie la art. 3.12 din Condițiile generale).

Reclamanții au arătat că art. 36 din O.U.G. nr. 50/2010 enumeră comisioanele ce pot fi percepute pentru creditul acordat, între care nu se regăsesc și cele menționate. În subsidiar, în cazul în care nu se consideră că aceste comisioane au fost înlăturate de O.U.G. nr. 50/2010, au solicitat constatarea caracterului abuziv al acestor clauze, față de legislația protecției consumatorului,

deoarece menținerea unui număr excesiv de comisioane încalcă dreptul consumatorilor la o informare precisă și corectă, împiedicându-l să aprecieze costurile rele ale creditului, fiind, totodată, o practică comercială incorectă, care are drept scop și efect deformarea substanțială a comportamentului economic al consumatorilor, în sensul art. 2 lit. e) din Legea 363/2007.

I.4. alte clauze:

a) mențiunile referitoare la asigurări:

- obligația împrumutatului de a încheia contractul de asigurare cu o societate de asigurări parteneră sau agreată de bancă (punctul 7 litera b) din Condițiile speciale și la art. 7.1 lit. d) din Condițiile generale ale convenției);

- dreptul băncii de a alege noua societate de asigurări care reînnoiește polița (art. 7.1 lit. e) din Condițiile generale).

Potrivit reclamanților, clauzele amintite încalcă dispozițiile art. 18 din Legea nr. 190/1999, care interzice pârâtei să impună împrumutaților societatea de asigurări, cu atât mai mult să aleagă ea. În plus, în concret, prețurile practicate de aceste societăți erau mai mari decât cele practicate în mod obișnuit, în raporturile cu alți clienți și în raport cu prețul pieței.

b) mențiunile referitoare la debitarea automată a conturilor reclamanților (art. 4.3 sau art. 4.5 și art. 7.1 lit. e) din Condițiile generale), ce încalcă dreptul de proprietate al reclamanților, deoarece nu permite consumatorului alegerea variantei mai puțin costisitoare și îndeplinește toate cele trei condiții pentru a se constata caracterul abuziv, fiind incident inclusiv art. 1 lit. i) din anexa la Legea nr. 193/2000;

c) mențiunile cu privire la calculul costului total al creditului și la calculul DAE (art. 3 lit. e) din Condițiile speciale și Secțiunea I din Condițiile generale) contravin art. 7 punctul 4 și art. 73 din O.U.G. nr. 50/2010 și art. 73 din O.U.G. 50/2010, reprezentând o practică comercială incorectă, în sensul art. 6 alin. 1 lit. d) din Legea 363/2006, prin prezentarea prețului total al creditului (DAE), exprimat într-un procent anual, într-un quantum mai mic decât cel real, cu scopul de a influența decizia consumatorului de a contracta.

Reclamanții au solicitat obligarea pârâtei, în temeiul art. 45 din Legea 296/2004, la modificarea clauzelor contractuale în conformitate cu texte legale citate și la calcularea DAE în funcție de aceste dispoziții.

d) obligația împrumutatului ca, la solicitarea băncii, să aducă încă un codebitor (art. 7.1 lit. g) sau h) din Condițiile generale);

Reclamanții au apreciat că această clauză îi obligă la un fapt ce nu ține de voința lor, ci de a unui terț, motiv pentru care nu poate produce efecte juridice. De asemenea, prin coroborare cu art. 8.1 lit. b) din Condițiile generale, banca poate declara creditul scadent anticipat și în cazul în care împrumutatul rambursează creditul conform scadențarului, dar, din motive care nu țin de persoana sa, fie venitul său, fie al codebitorului/garantului s-a diminuat.

e) dreptul băncii de a declara creditul scadent anticipat în situația în care împrumutatul nu își îndeplinește obligația de plată a sumei, a dobânzilor sau oricăror alte costuri datorate conform altor convenții încheiate de împrumutat cu banca sau conform altor convenții încheiate de împrumutat cu alte societăți financiare de credit (art. 8.1 lit. a) din Condițiile generale);

În opinia reclamanților, clauza permite declararea scadenței anticipate fără să existe o neexecutare din partea împrumutatului a obligațiilor prevăzute în respectivul contract de credit, fiind abuzivă.

f) dreptul băncii de a declara creditul scadent anticipat în situația în care împrumutatul nu își îndeplinește orice obligație din contract (art. 8.1 lit. b) din

Condițiile generale), inclusiv cele care nu țin de persoana sa ori au doar un caracter subsidiar obligației principale de plată a ratelor de credit la termen și inclusiv în situația în care pârâta nu suferă niciun prejudiciu, iar riscul de neîndeplinire a obligațiilor împrumutatului este unul viitor.

Clauza este nu doar abuzivă, ci și fondată pe o cauză ilicită, deoarece nu are nicio utilitate pentru bancă din punctul de vedere al creșterii șanselor de recuperare a creditului, ci constituie doar o amenințare la adresa împrumutatului care, pentru a evita executarea silită, ar fi determinat să îndeplinească orice solicitare a creditorului.

g) dreptul băncii de a declara creditul scadent anticipat în cazul apariției unei situații neprevăzute care, în opinia băncii, face să devină improbabil ca împrumutatul să-și poată îndeplini obligațiile asumate conform convenției, inclusiv referitor la garantarea creditului (art. 8.1 lit. c) și d) din Condițiile generale ale Convenției);

Reclamanții au învederat că aceste două articole reglementează situații ipotetice pe care banca ar putea să le constate în viitor și să le considere ca probabile cauze pentru o ulterioară neexecutare din partea împrumutatului, fiind contrare anexei 1 lit. g) din Legea 193/2000.

h) clauza conform căreia banca este exonerată de orice răspundere pentru consecințele pe care declararea scadenței anticipate a creditului, precum și cea subsecventă de executare silită le au asupra împrumutatului/codebitorului (art. 8.3 din Condițiile generale), considerată abuzivă din perspectiva anexei 1 lit. h) din Legea 193/2000. Termenul împrumutului fiind prevăzut în favoarea ambelor părți, creditorul nu poate renunța în mod unilateral la acesta (art. 1581 din Codul civil), iar, în cazul în care o face, nu poate fi exonerat de răspundere.

i) dreptul băncii de a modifica costurile creditului în cazul oricăror modificări legislative, inclusiv de interpretare (Secțiunea 10 din Condițiile generale);

Potrivit reclamanților, aceste clauze permit pârâtei să stabilească în sarcina lor o serie de costuri suplimentare, în urma aprecierii exclusive a băncii cu privire la modificarea interpretării unui act normativ, chiar nemodificat.

Reclamanții au arătat că nulitatea absolută este sancțiunea ce se impune ca urmare a constatării caracterului abuziv al clauzelor indicate, sancțiune ce are o funcție preventivă, o funcție represivă și o funcție reparatorie, pârâta urmând a fi obligată să restituie sumele încasate în baza acestor clauze în temeiul principiului *restituito in integrum*.

În drept, s-au invocat art. 4 din Legea nr. 193/2000, art. 78 din Legea nr. 296/2004, art. 2 din O.G. nr. 21/1992, art. 111 din Codul de procedură civilă.

În probațiune, reclamanții au solicitat încuviințarea probei cu înscrisuri și au anexat, în original sau în copie certificată pentru conformitate cu originalul, după caz: lista cu numele și prenumele reclamanților, domiciliile acestora, numerele contractelor de credit și clauzele considerate abuzive (filele 39-158, vol. I, filele 355-408, vol. I), lista cu reclamanții ale căror convenții de credit au fost modificate sub aspectul tipului sau ratei dobânzii (filele 159-160, vol. I), un set de înscrisuri (filele 162-324, vol. I), corespondență cu pârâta (filele 325-352, vol. I) procuri și delegații avocațiale (vol. II), contractele încheiate de reclamanți cu pârâta (volumele 1-44).

Acțiunea este scutită de plata taxei de timbru, în baza art. 15 lit. j) din Legea nr. 146 din 1997 privind taxele judiciare de timbru.

Cererea reclamantilor de preschimbare a primului termen stabilit pentru judecată (filele 409-467, vol. I) a fost admisă prin încheierea din data de 14.02.2011 (filele 501-531, vol. I).

O parte dintre reclamanti au depus declarații de renunțare la judecată (filele 469-490, 533, 534, vol. I, filele 2, 12-23, vol. II).

La data de 12.09.2011 reclamantii au depus o **cerere precizatoare și completatoare**, prin care au solicitat să se ia act de îndreptarea erorilor materiale privind numele reclamantilor, numerele convențiilor de credit și adăugarea unor reclamanti (filele 4-9, vol. II).

La aceeași dată, pârâta a formulat **întâmpinare** (filele 24-46, vol. II), prin care a invocat excepția inadmisibilității, excepția nulității cererii de chemare în judecată pentru lipsa determinării obiectului și, pe fondul cauzei, respingerea cererii de chemare în judecată, ca neîntemeiată.

În susținerea excepțiilor, pârâta a argumentat, în esență, că reclamantii aveau posibilitatea de a formula acțiune în realizarea dreptului (în declararea nulității clauzelor pretins abuzive), ceea ce atrage inadmisibilitatea acțiunii în constatarea caracterului abuziv al clauzelor contractuale și în constatarea nulității absolute a acestora, conform art. 111 din Codul de procedură civilă.

Potrivit pârâtei, reclamantii nu au indicat valoarea sumelor solicitate, nici criteriile folosite pentru determinarea acestor valori, nu au precizat care sunt clauzele din actele adiționale, notificările sau comunicările care au modificat rata dobânzii sau tipul acesteia din fixă în variabilă, încălcând art. 112 punctul 3 și art. 133 din Codul de procedură civilă, sancțiunea fiind anularea cererii, în baza art. 133 din Codul de procedură civilă și, în subsidiar, în temeiul art. 105 alin. 2 din același cod. Precizarea exactă a obiectului cererii, în sensul de a se indica dacă se invocă nulitatea sau neexecutarea contractelor ori ambele este necesară și din perspectiva altor instituții juridice incidente, cum ar fi prescripția.

Pe fondul cauzei, pârâta a învederat că este necesar a se asigura un just echilibru între comercianți și consumatori, aceștia din urmă nefiind într-o poziție dezavantajoasă, așa cum pretind, ci având libertatea de a alege în deplină cunoștință, dintr-o gamă foarte variată de oferte. Aceștia nu pot fi constrânși să aleagă o ofertă sau alta în virtutea unei presupuse inferiorități juridice sau economice și nu vor apela decât la acel comerciant care le oferă exact produsul de care au nevoie.

Ceea ce reclamantii numesc contract preformat nu este altceva decât o ofertă de contract, acceptată de cealaltă parte fără a formula o contraofertă, modalitate specifică raporturilor comerciale și permisă de lege. Contractele conțin, într-adevăr, clauze preformulate, o parte importantă a acestora fiind expresia reglementărilor Băncii Naționale a României, obligatorii pentru instituțiile de credit, însă acordul de voință s-a realizat în mod valabil, negocierea nefiind de esența contractului. Mai mult, condițiile speciale ale convențiilor au fost stabilite în mod direct împreună cu reclamantii, reprezentând elementele esențiale ale contractului și adeziunea vizează numai condițiile generale.

Pârâta a precizat că și-a îndeplinit obligația de transparență, precum și obligația de a nu stipula clauze abuzive, în sensul art. 1 și al art. 4 din Legea nr. 193/2000. Pentru a fi considerată abuzivă, o clauză contractuală trebuia să nu se refere la obiectul principal al contractului, să nu fi fost negociată, să creeze un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților, ca o consecință a lipsei de negociere, iar dezechilibrul creat să fie contrar bunei-credințe.

Plecând de la dispozițiile art. 4 punctul 2 din Directiva 93/13, transpuse prin Legea nr. 193/2000, rezultă că toate clauzele referitoare la dobândă, la

comisioane sau la costuri, fie că sunt percepute la termen sau anticipat, sunt elemente care formează costul total al creditului și, împreună cu marja de profit, alcătuiesc prețul contractului, obiectul principal al acestuia, nefiind supuse controlului din perspectiva caracterului abuziv.

Sub aspectul negocierii, prezumția instituită în cazul contractelor preformulate este relativă. Or, clauzele invocate de către reclamanți nu sunt clauze preformulate, și, pe de altă parte, conținutul lor a fost stabilit de comun acord între părți, în cuprinsul condițiilor speciale. În condițiile generale este consacrată doar vocația părții de a percepe anumite comisioane sau rata dobânzii, nu și dreptul efectiv.

Nici cerința de a se crea un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților nu este îndeplinită, banca punând, de îndată, la dispoziția consumatorilor o sumă importantă ce urmează a fi achitată într-un termen ce poate ajunge până la 25-30 de ani. Astfel, singurul risc asigurat rămâne cel al neexecutării obligațiilor de către consumator. Totodată, condiția bunei-credințe trebuie apreciată de instanță în strânsă legătură cu cea a dezechilibrului semnificativ.

Pârâta a precizat că a transmis reclamanților adrese prin care îi informa despre posibilitatea diminuării dobânzilor în anumite situații.

Pornind de la aceste considerente de ordin general, pârâta a apreciat că niciuna dintre clauzele criticate de reclamanți nu este abuzivă:

1. posibilitatea modificării ratei dobânzii a fost considerată conformă cu legislația pozitivă aplicabilă creditelor de consum, tipul și cuantumul dobânzii fiind stabilite în condițiile speciale ale convențiilor.

Rata dobânzii este supusă unei duble condiții rezolutorii și suspensive în același timp: cea indicată la punctul 3 lit. d), referitoare la apariția unor schimbări semnificative pe piața monetară, moment la care se activează condiția rezolutorie prin care încetează aplicarea ratei anterioare a dobânzii, și, în același timp, condiția suspensivă prin care începe aplicarea noii rate a dobânzii. Niciuna dintre aceste două condiții, dependente de același eveniment viitor și incert, nu este pur potestativă, evenimentul ținând de evoluția pieței monetare. Chiar dacă s-ar considera că aceste condiții sunt pur potestative, pentru că ar depinde exclusiv de voința băncii, ele nu ar fi nule deoarece banca este creditor.

Clauza referitoare la rata dobânzii se asociază cu obiectul principal al contractelor de credit, iar Legea nr. 193/2000 nu interzice numai aprecierea asupra caracterului abuziv al cuantumului prețului, ci și asupra clauzelor legate de modalitatea de plată sau de determinare a acestuia. Totodată, clauza a fost negociată și asumată de client în condițiile speciale ale convenției și nici nu creează un dezechilibru între drepturile și obligațiile părților, modificarea ratei dobânzii fiind permisă chiar de punctul 1 lit. a) din anexa la Legea nr. 193/2000. Deci, modificarea intervine doar în cazul apariției unor situații semnificative pe piața monetară, banca și-a asumat obligația de a informa consumatorul și nicio prevedere contractuală nu restrânge dreptul reclamanților de a solicita rezilierea contractului, în condițiile dreptului comun.

Reclamații au posibilitatea cercetării acestor schimbări, fie în mod direct, fie prin intermediul unui expert, deoarece relațiile financiare internaționale și legăturile complexe dintre instituțiile bancare nu pot fi explicate în câteva rânduri, însă ar putea fi cunoscute, analizate și eventual combătute, dacă nu sunt considerate corespunzătoare, în urma unui minim de diligență. Prin această clauză sunt vizate evenimente care ar putea apărea pe piața financiară, care ar putea conduce la pierderi semnificative, ce nu ar putea fi acoperite din sumele

care s-ar putea încasa din eventualele garanții, o dovadă în acest sens fiind chiar criza financiară. Deci, se încearcă menținerea echilibrului contractual, dobânda fiind cea mai mare parte a costului creditului.

Suma pe care banca o achită împrumutatului provine din depozitele existente și din eventualele împrumuturi făcute de bancă, care este nevoită să se împrumute pentru a returna propriile datorii. Acest circuit conduce la apariția unor costuri de-a lungul derulării convențiilor de credit, chiar dacă acestea sunt cu executare *uno actu* pentru pârâtă. Din această cauză a fost necesară introducerea unei clauze care să permită băncii să adapteze această rată la variațiile semnificative ale costurilor pieței interbancare.

Pârâta a opinat și că actele adiționale prin care s-a modificat caracterul fix sau variabil al dobânzii sunt conforme cu legislația aplicabilă la momentul semnării acestora. Pentru creditele în euro, în noiembrie 2007, ca urmare unei perioade intense de creștere a EURIBOR, banca a decis majorarea dobânzilor pentru toate tipurile de credite, transmitând clienților notificările în concordanță cu prevederile contractuale. Pentru creditele în lei, s-a decis creșterea dobânzilor la toate tipurile de credite în martie 2008, notificând clienții în mod corespunzător. Pentru creditele în franci elvețieni, dobânzile nu au fost majorate, deoarece ratele stabilite inițial acopereau refinanțările și costurile interne. Aceste majorări s-au realizat anterior intrării în vigoare a O.U.G nr. 174/2008, ce nu se aplica retroactiv sau creditelor în derulare.

Ulterior modificărilor aduse de O.U.G. nr. 174/2008, s-a dorit clarificarea situației celor două tipuri de dobânzi, pentru o mai bună informare a clienților. Astfel, pentru acei clienți care aveau în convenția de credit stipulată existența unei dobânzi fixe, banca a identificat trei soluții, toate implicând o diminuare a dobânzii, majorate anterior:

(i) prima variantă se referea pur și simplu la menținerea dobânzii contractuale ca și dobândă fixă cc nu mai putea fi modificată, majorată sau diminuată, în funcție de schimbările pieței,

(ii) cea de-a doua variantă implica transformarea dobânzii, printr-un act adițional, din dobândă fixă, în dobândă variabilă condiționată de o serie de indici de referință, iar

(iii) cea de-a treia variantă implica transformarea dobânzii, printr-un act adițional, din dobândă fixă, în dobânda variabilă plafonată însă la un anumit nivel maxim.

Tuturor clienților în ale căror contracte era specificat în mod expres dobândă fixă, li s-au transmis notificări prin care erau invitați la sucursalele băncii pentru a-și exprima opțiunea pentru varianta de modificare dorită. Ulterior, în luna aprilie 2010, a fost diminuată rata dobânzii pentru toate creditele pentru care rata dobânzii curente a suferit modificări în cursul anilor 2007 și 2008, indiferent de existența în contract a mențiunii dobândă fixă.

Singura categorie de clienți pentru care nu s-a diminuat rata dobânzii în aprilie 2010 au fost aceia care au optat pentru una din variantele enumerate mai sus și pentru care se procedase, deja, la diminuarea dobânzii.

Pârâta a apreciat că, având în vedere cele expuse, nu se poate vorbi de vreun viciu consimțământ la momentul încheierii actelor adiționale, cu atât mai mult un dol. Invocarea faptului că banca ar fi urmărit modificarea ratei dobânzii, pentru a-și asigura creșterea încasărilor în anii următori nu este de natură a constitui o manoperă dolosivă sau o dovadă de rea-credință.

2. Sub aspectul modului de calcul al dobânzii, O.U.G. nr. 50/2010 nu este aplicabilă și contractelor în derulare, iar formula utilizată este uzuală în sistemul

european al băncilor centrale din zona euro: $(\text{Suma principală} \times \text{Rata dobânzii curente} / 12) / [1 - 1 / (1 + \text{Rata dobânzii curente} / 12)]^{\text{număr de luni}}$. Pentru fiecare credit, clientul datorează o dobândă curentă, care se acumulează zilnic și se calculează la soldul creditului pentru un număr de zile calendaristice. În Condițiile generale ale convențiilor este inclusă definiția uzuală a anuității, care consideră dobânda după formula 30/360, însă, în sistemul informatic al băncii, anuitatea a fost calculată considerând dobânda determinată prin raportarea numărului efectiv de zile dintre scadențe la un an de 360 de zile, ceea ce a determinat plata de către client a unor sume mai mici decât cele ce ar fi rezultat din formula uzuală (pentru un credit de 100.000 euro rezultă o diferență favorabilă pentru client de 3.642,59 euro).

Simplul fapt ca sunt posibile mai multe moduri de calcul al dobânzii, diferite de cel utilizat de pârâtă nu poate conduce la calificarea formulei alese de ca fiind abuzivă, mai ales că împrumutaților li s-a prezentat formula de calcul în mod transparent și au fost de acord cu nivelul dobânzii, prin semnarea contractului.

3. Conform pârâtei, nici clauza care instituie comisionul de risc nu este abuzivă, deoarece comisionul de risc face parte din prețul contractului, deci nu poate face obiectul analizei sub aspectul eventualului caracter abuziv, clauza a fost negociată în cuprinsul condițiilor speciale și nu creează un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților, contrar bunei-credințe.

Costul ce cuprinde administrarea riscului bancar se regăsește în preț în comisionul de risc sau de administrare, înregistrat ca un venit din dobânzi. Rațiunea economică a acestuia nu este una care reflectă un dezechilibru între obligațiile părților, ci, mai degrabă, o modalitate de asigurare a echilibrului contractual la evoluția stării financiare a reclamanților. Pentru reclamanți nu mai există vreun risc de a nu obține plata sumelor împrumutate, dar pentru bancă subsistă riscul de a nu mai primi sumele acordate și costurile sau profitul preconizat de această prestație.

Riscul de credit este asumat în urma analizei economico-financiare a solicitantului de credit și a solidității garanțiilor - reale sau personale, fiind definit de Regulamentul B.N.R. nr. 3/2007, care impune asigurarea acestui risc și atrage incidența art. 3 alin. 2 din Legea nr. 193/2000.

4. Comisionul de administrare a fost implementat ulterior apariției O.U.G. nr. 50/2010, fiind redenumit comision de administrare. Pârâta a subliniat că reclamanții au refuzat încheierea actelor adiționale conform ordonanței, iar Legea nr. 288/2010 elimină din câmpul de aplicare al O.U.G. nr. 50/2010 contractele în curs de derulare, astfel că argumentele reclamanților sunt cel puțin caduce.

Pârâta a mai învederat că reclamanții nu au arătat din cuprinsul cărui act doresc eliminarea acestui comision.

Definiția comisionului de administrare din art. 36 alin. 3 din O.U.G. nr. 50/2010 cuprinde elementele pe care le poate lua în calcul o bancă la determinarea acestuia, elemente ce reprezintă întocmai componentele avute în vedere de la determinarea comisionului de risc. Fiind o normă interpretativă, aceasta are efecte retroactive, comisionul fiind legal, indiferent de denumirea pe care are.

5. Clauzele referitoare la alte comisioane au fost eliminate prin actele adiționale încheiate în baza O.U.G. nr. 50/2010, singurul comision rămas fiind cel de risc (redenumit comision de administrare). Deci, cererea reclamanților referitoare la aceste comisioane este lipsită de obiect pentru cei care au încheiat

acte adiționale și neîntemeiată, pentru cei care au refuzat încheierea actelor adiționale, întrucât ordonanța nu se aplică acelor contracte în curs de derulare.

6. În privința clauzelor referitoare la asigurări, pârâta a arătat că interdicția stipulată la art. 18 din Legea nr. 190/1999 nu este aplicabilă în cazul contractelor de credit analizate, deoarece domeniul acesteia este restrâns la creditele ipotecare garantate cu bunuri exclusiv viitoare, acordate în scopul efectuării de investiții imobiliare viitoare.

În plus, clauzele nu pot fi considerate ca fiind abuzive. Pe de-o parte, acestea sunt rezultatul negocierii dintre clienți și bancă, iar, pe de altă parte, condiția dezechilibrului contractual nu este îndeplinită. Necesitatea alegerii unui asigurător agreeat de bancă, se impune din considerente de risc, pentru a se elimina riscurile insuficienței despăgubiri sau lipsei totale a despăgubirii în condițiile în care anumite riscuri nu ar fi acoperite prin polița de asigurare sau în cazul în care asigurătorul ales de client ar fi insolubil.

Totodată, costurile legate de polița de asigurare privesc exclusiv relația dintre asigurător și asigurat, banca fiind terț, căruia i se cesionează polița.

7. Clauzele referitoare la debitarea automată a conturilor reclamanților nu încalcă dreptul de proprietate al reclamanților și nici nu reprezintă o clauză abuzivă în înțelesul Legii nr. 193/2000. Prin debitarea automată a conturilor clienților cu sumele restante, banca nu face decât să aducă la îndeplinire obligațiile agreeate de părți și să-și protejeze propriul drept de proprietate, minimizând prejudiciul suferit în urma neexecutării contractului de către împrumutat, aflat în culpă.

Încasarea penalităților nu este o dublă reparație a prejudiciului, ci recuperarea prejudiciului efectiv suferit prin lipsa de folosință a acestor sume, neîncasate la scadență.

8. Contractele din prezenta cauză nu intră sub incidența O.U.G. nr. 50/2010, așa că solicitarea reclamanților de a se include în DAE elementele prevăzute de O.U.G. nr. 50/2010 este fără obiect. DAE a fost calculat în conformitate cu prevederile Legii nr. 289/2004, în forma în vigoare la momentul încheierii contractelor. Cu toate acestea, s-a integrat formula prevăzută de O.U.G. nr. 50/2010 în modul de calcul al DAE.

Pârâta a menționat că nu pot fi incluse în DAE costurile cu asigurarea, cât timp acestea sunt plătite asigurătorului, terț față de convențiile de credit. Ele se includ în DAE doar dacă sunt plătite de bancă și recuperate, ulterior, de la clienți.

9. Clauza referitoare la aducerea unui codebitor este legală, promisiunea faptei altuia fiind consacrată ca o aparentă excepție de la principiul relativității efectelor contractului, valabilitatea acesteia fiind unanim admisă.

Importanța acestei clauze rezultă din lecturarea în întregime a acesteia, debitorul fiind obligat să mai aducă încă un garant sau să-l înlocuiască pe cel actual, în cazul în care se constată prin adeverința de venit a garantului că venitul lunar net al acestuia scade sub nivelul minim stabilit în normele legale în vigoare și/sau normele de creditare ale băncii. Astfel, această clauză nu poate fi considerată abuzivă nici în sine, nici coroborată cu posibilitatea băncii de a declara scadent anticipat creditul în cazul neîndeplinirii obligației, acesta fiind justificată de diminuarea venitului sub nivelul minim stabilit în norme legale/norme de creditare.

10. Clauza referitoare la declararea creditului scadent anticipat în cazul neîndeplinirii obligației față de alte instituții de credit nu este abuzivă, rațiunea sa fiind executarea silită a bunurilor și veniturilor împrumutatului de altă

instituție de credit și, implicit, o diminuare a bonității și garanțiilor oferite de client. Practic debitorul își încalcă obligația de a constitui o garanție și obligația de a conserva bunurile aduse în garanție, esențiale în economia unui contract de credit.

11. Potrivit părâtei, nici clauza referitoare la declararea creditului scadent anticipat pentru neîndeplinirea obligațiilor contractuale nu este abuzivă, întrucât părțile au înțeles să considere că obligațiile asumate prin contractele de credit de către debitor sunt obligații esențiale, care justifică declararea creditului scadent anticipat. Rolul acestei clauze este tocmai acela de a-l preveni pe client asupra importanței executării obligațiilor și de a înlesni interpretarea contractului, tocmai în momentul în care s-ar pune problema caracterului esențial al neexecutării. Clauza nu intervine pentru o neexecutare prefigurată, ci pentru neîndeplinirea efectivă a obligațiilor asumate.

12. Clauza referitoare la declararea creditului scadent anticipat în cazul apariției unei situații neprevăzute nu este abuzivă și nu se încadrează în ipoteza descrisă în anexa 1 lit. g) din Legea nr. 193/2000. Astfel, clauzele cuprinse în art. 8.1 lit. c) și lit. d) din Condițiile generale nu dau dreptul comerciantului să interpreteze clauzele contractuale, ci se referă la apariția unor situații de fapt, neprevăzute, care fac improbabilă executarea obligațiilor contractuale, inclusiv cele cu privire la garantarea creditului.

13. Clauza referitoare la exonerarea de răspundere nu este abuzivă și nu se încadrează în ipoteza prevăzută în anexa 1 lit. h) din Legea nr. 193/2000. În momentul scadenței anticipate, banca își exercită un drept contractual. Or, articolul menționat vizează neîndeplinirea de către comerciant a unei obligații contractuale.

Declararea scadenței anticipate a creditului, urmată de executarea silită, intervine în cazul neîndeplinirii obligațiilor contractuale de către debitor, partea în culpă, care trebuie să suporte riscul propriei sale neexecutări.

14. În final, părâta a apreciat că nici clauza referitoare la costurile suplimentare nu este abuzivă și nu se încadrează în ipoteza descrisă în anexa 1 lit. g) din Legea nr. 193/2000, modificarea de interpretare fiind obiectivă, iar nu la discreția băncii. Clauza este justificată și din punctul de vedere al întinderii în timp a contractelor de credit (între 15-25 de ani), vizând asigurarea echilibrului contractual, debitorul fiind cel care suportă aceste costuri suplimentare intervenite în perioada de creditare, tocmai pentru că acesta este beneficiarul sumei de bani în toată această perioadă.

Pentru toate motivele prezentate mai sus, părâta a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată astfel cum a fost formulată.

În drept, au fost invocate prevederile Legii 193/2000 care implementează corespunzător Directiva 93/13, principiul aplicabilității directe a Directivei nr. 93/13/CEE.

În probațiune, s-a solicitat proba cu înscrisuri, proba cu interogatoriu, proba testimonială și expertiză tehnică de specialitate.

La aceeași dată, părâta a depus o **cerere de înaintare către Curtea de Justiție a Uniunii Europene a următoarelor întrebări preliminare:**

- în ce măsură noțiunea de obiect al contractului și de raport calitate-preț, astfel cum sunt acestea menționate în Directiva 93/13, includ, în domeniul contractelor de credit cu consumatori, elementele care formează DAE percepută de către bancă ca și contraprestație pentru acordarea creditului;

- din moment ce Legea nr. 193/2000 cuprinde o prevedere care transpune dispozițiile art. 4 alin. 2 din Directiva 93/13, instanțele naționale mai au

posibilitatea să procedeze la analizarea presupusului caracter abuziv al unor clauze din contractele de credit care se referă la determinarea elementelor componente ale DAE.

Argumentele în sensul necesității de a se interpreta art. 4 alin. 2 din Directiva 93/13 au fost expuse în cuprinsul cererii (filele 47-54, vol. II).

Reclamanții au depus o **cerere precizatoare**, prin care au arătat că sumele solicitate sunt rezultatul scăderii din sumele achitate până în prezent a celor plătite în baza clauzelor abuzive, apreciind că acestea pot fi stabilite și ulterior, creanța fiind determinabilă și au îndreptat o serie de erori materiale privind identificarea corectă a reclamanților, a numerelor convențiilor și a clauzelor considerate abuzive. Cererii i-a fost anexat un tabel cu sumele plătite de fiecare reclamant în parte cu titlu de comision de risc, până la 31.10.2010 și până la 01.05.2011, cuantumul comisionului de risc pe toată perioada creditului, dobânda majorată, comisionul de rezervă minimă obligatorie, în moneda creditului și în lei (filele 55-81, vol. II).

De asemenea, reclamanții au depus o **cerere modificatoare**, prin care au solicitat introducerea în cauză, în calitate de **pârâtă, a Volksbank International A.G.**, arătând, în esență, că societatea mamă, acționar al S.C. Volksbank România S.A., cu un procent de participare la capitalul social al acesteia de 99,3384%, coordonează activitatea societății comerciale române și răspunde pentru filiala sa, așa cum s-a arătat în hotărârile Curții Europene de Justiție pronunțate în cauzele *Akzo Nobel* și *Clubul Lombard*, temeiul de drept fiind art. 20 și art. 148 alin. 2 din Constituția României, deciziile jurisprudențiale ale Curții Europene înlăturând de la aplicare art. 1817 din Codul civil sau art. 3 alin. 1 din Legea nr. 31/1990 (filele 82-, vol. II).

Cererii i-a fost atașat un set de înscrisuri (filele 88-161, vol. II).

Reclamanții au depus **note scrise** în combaterea cererii de înaintare a întrebărilor preliminare (filele 162-171, vol. II), însoțite de un set de înscrisuri (filele 172-208, vol. II).

Prin încheierea din data de 09.05.2011, instanța a calificat acțiunea ca fiind evaluabilă în bani, a solicitat reclamanților să indice valoarea obiectului cererii și a luat act de renunțarea la judecată a reclamanților indicați în tabelul dispozitivului (fila 235, vol. II).

Prin **cererea precizatoare** din data de 23.05.2011, reclamanții au opinat că obiectul principal al acțiunii, constând în constatarea caracterului abuziv al clauzelor contractuale nu este evaluabil în bani și, pentru ipoteza în care instanța va aprecia în sens contrar, s-a arătat că suma pretențiilor depășește pragul de 100.000 lei. Dacă nici acest argument nu va fi primit, reclamanți au solicitat aplicarea art. 17 și art. 164 alin. 4 din Codul de procedură civilă (filele 236-239, vol. II).

Cererii i-a fost anexat un tabel cu sumele solicitate de fiecare reclamant în parte, în lei (filele 240-256, vol. II), precum și un set de înscrisuri (filele 257-291, vol. II).

O parte dintre reclamanți au depus declarații de renunțare la judecată (filele 324-328, vol. II, fila 12, vol. III).

Reclamanții Olteanu Marian și Olteanu Aurelia și-au ales un alt reprezentant convențional (fila 1, vol. III), au depus o cerere precizatoare și completatoare (filele 13-19, vol. III) și au cerut disjungerea cauzei în privința lor (fila 100, vol. III). La fel au procedat și reclamanții Bncu Ionuț Alin și Bancu Ioana Mirela (filele 130, 132-135, vol. III).

La data de 12.09.2011 reclamantii au depus **cerere completatoare**, prin care au solicitat daune morale de 100.000 lei, fiecare, conform tabelului anexat (filele 30-44, vol. III).

De asemenea, au depus o listă cu reclamantii care au încheiat tranzacții cu pârâta, însoțită de contractele de tranzacție (filele 45-96, vol. III, 136-187, vol. III).

La data de 12.09.2011, pârâta S.C. Volksbank România S.A. a formulat **cerere de suspendare a judecării** în baza art. 244 alin. 1 punctul 1 din Codul de procedură civilă, până la pronunțarea hotărârii de către Curtea de Justiție a Uniunii Europene (CJUE) cu privire la întrebările preliminare trimise de către Tribunalul Comercial Cluj în cadrul dosarului nr. 2979/219/2010, pentru argumentele prezentate în cuprinsul cererii (filele 245-249, vol. III). Cererii i s-a anexat un set de înscrisuri (filele 250-300, vol. III, 1-123, vol. IV).

La data de 10.10.2011 pârâta Volksbank International A.G. a formulat **întâmpinare** (filele 124-132, vol. IV), prin care a invocat excepția lipsei calității sale procesuale pasive și pe fondul cauzei, a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată, ca neîntemeiată.

În susținerea întâmpinării, pârâta a învederat, în esență, că este terț față de contractele în cauză și nu poate răspunde pentru subsidiara sa, în virtutea principiului relativității efectelor contractului și a faptului că nu este primitoarea pretensei plăți nedatorate.

Spețele invocate de reclamantii au fost pronunțate de CJUE în materia dreptului concurențial al Uniunii Europene și nu pot fi extinse la dreptul consumatorilor.

Pârâta a invocat art. 101 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) și a arătat că jurisprudența Akzo și Lombard vizează exclusiv încălcările regulilor privind concurența de către un grup de societăți, responsabilitatea societății mamă pentru actele ilicite ale filialei sale stabilindu-se numai în cadrul ipotezei specific reglementate de art. 101 alin. 1 al TFUE.

În privința aplicării prioritare a jurisprudenței CJUE, pârâta a arătat că regulile de drept comunitar invocate nu au incidență în cauză, iar excepțiile de la art. 3 din Legea nr. 31 din 1990 sunt de strictă interpretare și aplicare.

În drept, pârâta a invocat art. 3 din Legea nr. 31/1990, art. 101 din TFUE, Legea nr. 193/2000.

Reclamantii Contea Bogdan Cătălin și Nitulescu Diana, Popa Emil-Constantin și Popa Dabiela au renunțat la contractul încheiat cu reprezentantul comun (filele 133, 134, vol. IV).

De asemenea, o parte dintre reclamantii au renunțat la judecată (declarații, filele 135, 136, 272, 273, vol. IV), iar alții au încheiat contracte de tranzacție cu pârâta (filele 137-165, vol. IV).

La data de 14.10.2011, reclamantii au depus **note scrise** privind excepția necompetenței materiale a Tribunalului București (filele 174-175, vol. IV).

Prin încheierea din data de 10.10.2011, instanța a calificat din oficiu cererea reclamantilor prin care au solicitat daune morale ca fiind o cerere completatoare, a admis excepția tardivității acesteia, excepție invocată de pârâta și a respins cererea completatoare, ca fiind tardiv formulată (fila 205, vol. IV).

Prin sentința comercială nr. 19241 din data de 26.10.2011, Tribunalul București a admis excepția necompetenței materiale, invocată din oficiu, a declinat cauza spre competență soluționare către Judecătoria Sectorului 2 București, cu privire la acea parte a reclamantilor în dreptul cărora s-a menționat „declinat competența”, a disjuns cererea de chemare în judecată cu privire la ceilalți reclamantii și a dispus formarea unui nou dosar, a luat act de renunțarea

la judecată a reclamanților în dreptul cărora s-a făcut această mențiune și a luat act de tranzacțiile încheiate de părți, în dreptul cărora s-a făcut aceasta mențiune și în privința cărora nu s-a declinat competența.

Recursurile promovate de reclamanți împotriva acestei sentințe au fost respinse, ca inadmisibile, prin decizia civilă nr. 448 din 17.02.2012, pronunțată de Curtea de Apel București – Secția a VI-a Civilă, pronunțată în dosarul nr. 53790/3/2010.

Dosarul a fost înregistrat pe rolul Judecătoriei Sectorului 2 București la data de 19.03.2012, sub nr. **10337/300/2012**.

Cererea formulată de reclamanți la data de 22.03.2012 pentru preschimbarea primului termen stabilit pentru judecată (filele 2-6, vol. I) a fost respinsă, ca neîntemeiată, prin încheierea din data de 26.03.2012 (fila 13, vol. I).

O parte dintre reclamanți au renunțat la judecată (declarații, filele 7, 26, 28, 33, 48, 73, vol. I, filele 646, 647, 651- 657, vol. II) și o altă parte dintre reclamanți au încheiat tranzacții (filele 658-702, vol. II).

Prin încheierea din data de 19.11.2012, instanța a respins excepția inadmisibilității, ca neîntemeiată, a respins excepția nulității pentru lipsa de obiect a acțiunii, ca neîntemeiată, a admis excepția lipsei calității procesuale pasive a pârâtei S.C. Volksbank International AG, a respins, ca neîntemeiată, cererea de a se înainta Curtii de Justiție întrebările preliminare indicate la filele 47-54 din vol. I, a respins cererea de suspendare a cauzei în temeiul art. 244 alin. 1 pct. 1 din Codul de procedură civilă până la pronunțarea Curtii de Justiție asupra întrebărilor adresate de Tribunalul Comercial Cluj în dosarul nr. 2979/249/2010, ca neîntemeiată și a încuviințat pentru reclamanți și pentru pârâtă proba cu înscrisuri.

În aceeași ședință publică, părțile au depus concluzii scrise și înscrisuri (filele 706-759, vol. II, înscrisuri depuse de pârâtă, filele 1000-1324, vol. II, vol. III) și dovezile cheltuielilor de judecată (filele 760-999, vol. II).

La 23.11.2012, reclamanții au depus concluzii scrise (filele 1795-1827, vol. IV), însoțite de practică judiciară (filele 1828-2053, vol. IV).

La data de 23.11.2012, pârâta a depus concluzii scrise (filele 2210-2229, vol. IV), însoțite de înscrisuri (filele 2075-2189, vol. IV, vol. V, vol. VI, filele 3127-3534, vol. VII).

La 06.12.2012 pârâta a depus noi concluzii scrise (filele 3535-3536, vol. VII), însoțite de înscrisuri (filele 3537-3539, vol. VII).

Analizând materialul probator administrat în cauză, argumentele și apărările părților, instanța reține următoarele:

În fapt, astfel cum rezultă din înscrisurile aflate la dosarul cauzei, pârâta, în calitate de bancă și reclamanții, în calitate de împrumutați, au încheiat contractele de credit atașate la volumele 1-44, indicate în tabelul anexat dispozitivului, având obiect acordarea unor credite cu garanție reală imobiliară pentru achiziționarea de imobile sau pentru nevoi personale, în franci elvețieni/euro/lei, într-o tranșă unică, cu obligația rambursării în tranșe lunare stabilite pe mai mulți ani, în schimbul unei dobânzi curente pe an, în procentul indicat în fiecare contract în parte și a plății de către împrumutați a comisioanelor enumerate în Condițiile speciale ale Convenției.

Reclamanții au efectuat plata acestor sume de bani până în prezent, fapt ce nu a fost contestat de către pârâtă.

După intrarea în vigoare a O.U.G. nr. 50 din 2010, pârâta a notificat unora dintre reclamanți intenția de a încheia un act adițional la convenția de credit, prin care să se modifice dobânda și/sau denumirea comisionului de risc în comision de administrare credit, urmând a fi datorat în continuare, pe toată durata convenției, în aceeași valoare procentuală. Majoritatea reclamanților au refuzat semnarea actelor adiționale și modificarea contractelor.

Reclamanții au solicitat să se constate caracterul abuziv al clauzelor contractuale indicate în petitul acțiunii și restituirea sumelor achitate în temeiul acestora.

Pârâta a negat caracterul abuziv al vreunei clauze contractuale, arătând că nu sunt îndeplinite condițiile legale în acest sens.

În drept, principalele norme incidente în speță sunt:

Art. 4 din Legea nr. 193 din 2000 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între comercianți și consumatori. Instanța va avea în vedere forma în vigoare la data sesizării instanței, deoarece aliniatele 5 și 6, adăugate între momentul încheierii contractelor de credit și momentul introducerii acțiunii, au caracterul unor norme interpretative, în sensul art. 69 din Legea nr. 24 din 2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative. Acest articol prevede:

„(1) O clauză contractuală care nu a fost negociată direct cu consumatorul va fi considerată abuzivă dacă, prin ea însăși sau împreună cu alte prevederi din contract, creează, în detrimentul consumatorului și contrar cerințelor bunei-credințe, un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților.

(2) O clauză contractuală va fi considerată ca nefiind negociată direct cu consumatorul dacă aceasta a fost stabilită fără a da posibilitate consumatorului să influențeze natura ei, cum ar fi contractele standard preformulate sau condițiile generale de vânzare practicate de comercianți pe piața produsului sau serviciului respectiv.

(3) Faptul că anumite aspecte ale clauzelor contractuale sau numai una dintre clauze a fost negociată direct cu consumatorul nu exclude aplicarea prevederilor prezentei legi pentru restul contractului, în cazul în care o evaluare globală a contractului evidențiază că acesta a fost prestabilit unilateral de comerciant. Dacă un comerciant pretinde că o clauză standard preformată a fost negociată direct cu consumatorul, este de datoria lui să prezinte probe în acest sens.

(4) Lista cuprinsă în anexa care face parte integrantă din prezenta lege redă, cu titlu de exemplu, clauzele considerate ca fiind abuzive.

(5) Fără a încălca prevederile prezentei legi, natura abuzivă a unei clauze contractuale se evaluează în funcție de:

a) natura produselor sau a serviciilor care fac obiectul contractului la momentul încheierii acestuia;

b) toți factorii care au determinat încheierea contractului;

c) alte clauze ale contractului sau ale altor contracte de care acesta depinde.

(6) Evaluarea naturii abuzive a clauzelor nu se asociază nici cu definirea obiectului principal al contractului, nici cu calitatea de a satisface cerințele de preț și de plată, pe de o parte, nici cu produsele și serviciile oferite în schimb, pe de altă parte, în măsura în care aceste clauze sunt exprimate într-un limbaj ușor inteligibil.”

Conform art. 6 și 7 din același act normativ, clauzele abuzive cuprinse în contract și constatate fie personal, fie prin intermediul organelor abilitate prin lege, nu vor produce efecte asupra consumatorului, iar contractul se va derula în

continuare, cu acordul consumatorului, numai dacă după eliminarea acestora mai poate continua, iar, în măsura în care contractul nu își mai poate produce efectele după înlăturarea clauzelor considerate abuzive, consumatorul este îndreptățit să ceară rezilierea contractului, putând solicita, după caz, și daune-interese.

Într-adevăr, astfel cum au arătat părțile, Legea nr. 193 din 2000 transpune Directiva 93/13/CEE din 5 aprilie 1993 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii și potrivit art. 4 alin. 2 din această normă a Uniunii Europene: „Aprecierea caracterului abuziv al clauzelor nu privește nici definirea obiectului contractului, nici justetea prețului sau a remunerației, pe de o parte, față de serviciile sau de bunurile furnizate în schimbul acestora, pe de altă parte, în măsura în care aceste clauze sunt exprimate în mod clar și inteligibil.”

Soluția instanței:

A. Art. 246 alin. 1 din Codul de procedură civilă instituie dreptul reclamantului de a renunța oricând la judecată, atât verbal, în ședință, cât și prin cerere scrisă. O parte dintre reclamanți au uzat de acest drept, prin depunerea de cereri de renunțare la judecată sub forma unor înscrisuri autentice sau a unor înscrisuri sub semnătură privată, însușite prin semnătură.

Prin urmare, în absența unei cereri a pârâtei de obligare a reclamanților la cheltuieli, instanța va constata renunțarea reclamanților în dreptul cărora există mențiunea „renunțare la judecată”, indicați în tabelul anexat dispozitivului (anexa nr. 1), parte integrantă din acesta, la judecarea prezentei cauze.

B. Date fiind tranzacțiile încheiate de o parte dintre reclamanți cu pârâta și poziția procesuală concordantă a părților în sensul de a solicita instanței să ia act de conținutul acestora, precum și faptul că aceste convenții îndeplinesc condițiile de fond și de formă ale contractului de tranzacție, instanța va lua act de tranzacțiile încheiate cu pârâta S.C. Volksbank România S.A. de către reclamanții în dreptul cărora există mențiunea „tranzacție”, indicați în tabelul anexat dispozitivului și le va consfinți, cu conținutul din anexa nr. 2, parte integrantă din dispozitiv.

C. Având în vedere soluția pronunțată asupra excepției lipsei calității procesuale pasive a pârâtei Volksbank International AG prin încheierea din data de 19.11.2012, instanța va respinge acțiunea formulată în contradictoriu cu aceasta, ca fiind introdusă împotriva unei persoane lipsite de calitate procesuală pasivă.

D. Pe fondul cauzei, instanța va admite în parte acțiunea, urmând a răspunde argumentelor părților cu privire la fiecare capăt al cererii, pornind de la următoarele considerații cu caracter general:

Anexa la Legea nr. 296 din 2004 privind Codul consumului (în forma în vigoare la data încheierii convențiilor de credit), oferă următoarele definiții:

„6. *clauză abuzivă* - clauza contractuală care nu a fost negociată direct cu consumatorul și care prin ea însăși sau împreună cu alte prevederi din contract creează, în detrimentul consumatorilor și contrar cerințelor bunei-credințe, un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților;

7. *comerciant* - persoana fizică sau juridică autorizată să desfășoare activitatea de comercializare a produselor și serviciilor de piață; [...]

13. *consumator* - orice persoană fizică sau grup de persoane fizice constituite în asociații, care acționează în scopuri din afara activității sale comerciale, industriale sau de producție, artizanale ori liberale;

14. *contract încheiat cu consumatorii* - contractele încheiate între comercianți și consumatori, inclusiv certificatele de garanție, bonurile de comandă, facturile,

borderourile sau bonurile de livrare, biletele, tichetele care conțin stipulări sau referiri la condiții generale prestabilite;"

În speță, reclamanții sunt cu toții persoane fizice, care au încheiat contracte de credit cu garanție reală imobiliară în vederea achiziționării de imobile sau pentru satisfacerea unor nevoi personale. Prin urmare, nu poate fi primită susținerea pârâtei în sensul că nu s-a determinat faptul că reclamanții au acționat în scopuri în afara activității lor comerciale, industriale sau de producție, artizanale ori liberale. Afirmatia pârâtei este contrazisă chiar de mențiunile din contractele de credit încheiate de părți, Condițiile speciale, în care se precizează destinația creditului. Spre exemplu: dobândirea în patrimoniu a imobilului apartament (vol. 1, fila 2, vol. 15, fila 2, fila 266); acoperire cheltuieli personale curente (vol. 1, fila 36, fila 84, vol. 34, fila 45, vol. 44, fila 24); acoperire cheltuieli personale curente, refinanțarea unui credit (vol. 4, fila 53, fila 91, vol. 34, fila 27, vol. 44, fila 2).

Nu există niciun indiciu în cuprinsul contractelor sau al înscrisurilor depuse de pârâtă pe parcursul procesului în sensul că reclamanții au achiziționat imobilele sau că au obținut sumele de bani în scop comercial ori pentru a desfășurare activități artizanale ori liberale. Dimpotrivă, din înscrisurile depuse în ședință publică de pârâtă la ultimul termen de judecată rezultă că cel puțin o parte dintre reclamanți au simpla calitate de salariați (spre ex.: filele 1046-1048, 1122-1124, 1196-1197, vol. II, 1506, 1508, 1628-1630, 1701-1702, vol. III, dos. JS2).

De altfel, pârâta și-a schimbat poziția procesuală abia la dezbaterile pe fond, acceptând inițial, în cuprinsul întâmpinării, că reclamanții au calitatea de consumatori, astfel cum sunt aceștia definiți prin normele de drept pozitiv.

Pe de altă parte, nu s-a contestat calitatea pârâtei de comerciant, acesta fiind o persoană juridică autorizată să desfășoare activitate financiar-bancară, inclusiv sub forma încheierii contractelor de credit cu persoane fizice.

Totodată, convențiile depuse la dosar sunt încheiate între o parte având calitatea de comerciant și altă parte având calitatea de consumator, fiind în sfera de aplicare a definiției contractului încheiat de un comerciant cu consumatorul, de la punctul 14 din Legea nr. 296/2004.

În consecință, pârâtei îi incumba obligația de a nu insera clauze abuzive în contractele încheiate cu reclamanții.

Din interpretarea logico-juridică a definiției de la punctul 6 din anexa la Legea nr. 296/2004, precum și a art. 4 alin. 1 din Legea nr. 193 din 2000, rezultă că, pentru a considera drept abuzivă o anumită clauză contractuală, trebuie îndeplinite trei condiții cumulative:

- clauza nu a fost negociată direct cu consumatorul;
- prin ea însăși sau împreună cu alte prevederi din contract, clauza creează, în detrimentul consumatorului, un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților;
- prin inserarea acestei clauze s-au încălcat cerințele bunei-credințe.

În privința caracterului negociat al contractelor, art. 4 alin. 2 din Legea nr. 193 din 2000 stabilește că nu este negociată direct cu consumatorul acea clauză care a fost stabilită fără a da posibilitatea consumatorului să influențeze natura acesteia, precum contractele standard preformulate sau condițiile generale de vânzare practicate de comercianți pe piața produsului sau serviciului respectiv.

Instanța constată că pârâta nu a contestat faptul că partea din contacte intitulată „Condiții generale” nu a fost negociată direct cu consumatorul, reprezentând o parte standard, preformulată, a convențiilor, pe care consumatorii

nu au avut posibilitatea de a o modifica sau completa. Însă, pârâta a arătat că reclamanții au avut posibilitatea de a modifica partea din contracte intitulată „Condiții speciale”, care se referă, în special, la costurile pe care le presupune fiecare contract în parte pentru consumator, aceștia stabilind de comun acord dobânda și comisioanele, care au fost cunoscute de consumatori de la început, prin emiterea scadențarului de plată anexat convențiilor.

Instanța nu poate primi acest argument și apreciază că și „Condițiile speciale” sunt o parte preformulată a contractului, întreaga convenție reprezentând un contract de adeziune, întrucât împrumutații nu au avut posibilitatea să negocieze direct cu pârâta clauzele inserate în contract și nici nu au putut influența natura acestora.

Simplul fapt că banca îi pune clientului la dispoziție mai multe tipuri de contracte preformulate din care se poate alege o variantă sau alta (inclusiv sub aspectul numărului de comisioane incluse, al valorii acestora, al valorii procentuale a dobânzii sau a comisionului de risc) nu înseamnă că împrumutatul poate modifica sau înlătura vreuna dintre clauzele preformulate din varianta aleasă. Nu s-a depus niciun un înscris din care să rezulte că banca a acceptat contraoferta consumatorului și a modificat sau a exclus, spre pildă, comisionul de risc ori că ar fi redus cuantumul unui comision.

Din oferta băncii, împrumutatul putea opta pentru o formă sau alta a contractului, ținând seama, într-adevăr, și de graficele de rambursare, însă nu putea, spre exemplu, micșora ori înlătura comisionul de risc, chiar și în schimbul unei creșteri a dobânzii.

O probă de netăgăduit în sensul că banca a oferit mai multe tipuri de contracte standard o constituie chiar numărul mare de convenții aflate la dosar care au conținut identic, inclusiv sub aspectul procentului dobânzii, al tipului și procentului comisioanelor (adresă Volksbank, fila 239, vol. I, dosar TB).

Într-adevăr, astfel cum a învederat pârâta, legea specială, respectiv Legea nr. 193 din 2000, nu prevede sancțiunea ce intervine în cazul constatării caracterului abuziv al unei clauze, stipulând numai că acestea nu vor produce efecte asupra consumatorului și, în cazul în care contractul nu se mai poate derula în lipsa acestor clauze, consumatorul are posibilitatea de a solicita rezilierea, cu daune-interese (art. 6 și 7 din Lege nr. 193 din 2000).

În lipsa unei sancțiuni exprese, legea specială se va completa cu legea generală. Or, în materie civilă, sancțiunea care poate interveni și care lipsește o clauză contractuală de efecte este nulitatea. Întrucât prin interzicerea introducerii de clauze abuzive în contractele încheiate de comercianți cu consumatorii, legiuitorul a urmărit, astfel cum rezultă din expunerea de motive a Directivei 93/13/CEE și a legii interne de transpunere, protejarea interesului general al consumatorilor, iar nu protejarea interesului particular, al unui consumator, nulitatea nu poate fi decât absolută.

În hotărârea pronunțată în cauza C-453/10 *Jana Pereničová și Vladislav Perenič*, Curtea de Justiție de la Luxemburg a arătat că Directiva 93/13/CEE nu a realizat decât o armonizare parțială și minimală a legislațiilor naționale privind clauzele abuzive, recunoscând, totodată, statelor membre posibilitatea de a asigura consumatorilor un nivel mai ridicat de protecție decât cel pe care aceasta îl prevede. Prin urmare, directiva nu se opune ca un stat membru să prevadă, cu respectarea dreptului Uniunii, o reglementare națională care permite să se declare nulitatea întregului contract încheiat între un comerciant și un consumator și care conține una sau mai multe clauze abuzive atunci când se dovedește că aceasta asigură o protecție mai bună a consumatorului.

Pornind de la considerentele Curții, în virtutea principiului că cine poate mai mult, poate și mai puțin, este evident că se poate declara doar nulitatea unor clauze din contract, dacă legislația națională o permite.

Mai mult, în speța C-472/10 *Invitel*, Curtea de Justiție a arătat că instanțele naționale sunt obligate să stabilească din oficiu, și în viitor, toate consecințele care decurg din constatarea nulității clauzelor abuzive, astfel încât astfel de clauze să nu creeze obligații pentru consumatorii care au încheiat un contract care cuprinde clauze abuzive.

Efectele nulității se produc retroactiv și caracterul succesiv al obligației împrumutătorilor nu împiedică restituirea prestațiilor, iar pârâta cunoștea că are obligația de a nu stipula clauze abuzive în contractele sale preformulate încă de la data încheierii convențiilor de credit.

Nu pot fi primite argumentele pârâtei în sensul că elementele care alcătuiesc prețul contractului, precum dobânda și comisioanele, nu pot face obiectul analizei din perspectiva caracterului abuziv.

În primul rând, contrar susținerilor pârâtei, directiva nu este direct aplicabilă. Caracteristicile acestui act legislativ al Uniunii Europene (UE) sunt expuse în art. 288 paragraful 3 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE): directiva este obligatorie pentru fiecare stat membru destinat cu privire la rezultatul care trebuie atins, lăsând autorităților naționale competența în ceea ce privește forma și mijloacele. Deci, directiva nu este direct aplicabilă, fiind necesar ca statele membre destinate să o transpună în legislația internă. În consecință, în dreptul național se va aplica norma internă de transpunere, iar nu directiva, ca atare.

Transpunerea este obligatorie pentru statele membre, iar lipsa transpunerii în termenul acordat în acest scop sau transpunerea incorectă a directivei constituie un motiv pentru declanșarea împotriva statului membru în cauză a procedurii prevăzute de art. 258-260 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, la sesizarea Comisiei sau a unui stat membru.

Dacă statul a transpus incorect directiva, astfel cum a susținut inițial pârâta, instanța națională trebuie să analizeze dacă norma din directivă invocată de parte poate produce efect direct, înțeles ca aptitudinea normei din directivă de a crea în patrimoniul persoanelor fizice și juridice drepturi pe care acestea să le poată invoca direct în fața instanțelor naționale împotriva autorităților publice. Cerințele cumulative pentru ca o normă din directivă să producă efect direct, astfel cum rezultă acestea din jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene (hotărârile pronunțate în cauzele 41/74 *Van Duyn*, 148/78 *Ratti*, 152/84 *Marshall I*) sunt: norma este clară, precisă și necondiționată; termenul stabilit pentru transpunerea directivei a expirat, iar statul nu a transpus directiva sau a transpus-o incorect; partea împotriva căreia este invocată prevederea este o entitate statală (noțiune autonomă în dreptul Uniunii Europene, definită în cauza C-188/98 *Foster*).

Ultima cerință este justificată de faptul că efectul direct al directivei a fost fundamentat în practica instanței de la Luxemburg pe ideea de culpă a statului, care, prin faptul că nu a transpus directiva sau a transpus-o incorect, a lipsit particularul de o normă internă corespunzătoare, pe care să se poată întemeia în fața instanței naționale și pe ideea că directiva este un izvor de drept al UE cu caracter obligatoriu.

În cauză, aceste cerințe nu sunt îndeplinite, deoarece prezentul litigiu s-a ivit între particulari, care nu sunt în culpă pentru pretinsa transpunere

incorectă. Raportat la caracterul cumulativ al condițiilor, analiza celorlalte cerințe nu se mai impune.

Prin urmare, instanța nu poate aplica direct directiva, astfel cum i s-a solicitat și nici nu poate recunoaște efectul direct al art. 4 alin. 2 din Directiva 93/13/CEE, însă poate interpreta norma internă de transpunere (art. 4 alin. 6 Legea nr. 193 din 2000) în lumina normei Uniunii Europene (cauza C-106/89 *Marleasing*). Conform textului original (art. 4 alin. 2 din Directiva 93/13/CEE), transpus într-o traducere ce nu este dincolo de orice critică: „Aprecierea caracterului abuziv al clauzelor nu privește nici definirea obiectului contractului, nici justetea prețului sau a remunerației, pe de o parte, față de serviciile sau de bunurile furnizate în schimbul acestora, pe de altă parte, în măsura în care aceste clauze sunt exprimate în mod clar și inteligibil.”

Din interpretarea gramaticală și logico-juridică a acestui text rezultă că obiectul și prețul contractului nu sunt excluse oricărei analize și cenzuri a instanței, ci doar definirea obiectului contractului, respectiv justetea prețului și doar în ipoteza în care acele clauze care se referă la obiect sau preț sunt exprimate în mod clar și inteligibil.

În acest sens este și jurisprudența Curții de Justiție de la Luxemburg, în interpretarea normelor relevante din această directivă, Curtea subliniind de mai multe ori că instanța națională este competentă a aprecia asupra caracterului abuziv al unor clauze privind costul creditului, dobânda anuală efectivă, dobânda penalizatoare sau un mecanism de modificare a costului.

Cu titlu de exemplu, în considerentele Curții, expuse în hotărârea pronunțată în cauza C-472/10 *Invitel*, se arată că: „În conformitate cu articolul 4 alineatul (2) din directivă, aprecierea caracterului abuziv al clauzelor nu privește nici definirea obiectului contractului, nici caracterul adecvat al prețului sau al remunerației, pe de-o parte, față de serviciile sau bunurile furnizate în schimbul acestora, pe de altă parte, în măsura în care aceste clauze sunt exprimate în mod clar și inteligibil. Această excludere nu se poate însă aplica în cazul unei clauze referitoare la un mecanism de modificare a costului serviciilor care trebuie furnizate consumatorului.”

În continuare, s-a precizat că este de competența instanței naționale să aprecieze caracterul abuziv al unei clauze care figurează în condițiile generale ale contractelor încheiate cu consumatorii de către un vânzător sau un furnizor, care prevede o modificare unilaterală a costurilor aferente serviciului care trebuie furnizat, fără a descrie în mod explicit modalitatea în care sunt stabilite respectivele costuri și fără a indica un motiv întemeiat pentru această modificare, în cadrul acestei aprecieri urmând a verifica „în special dacă, ținând seama de toate clauzele care figurează în condițiile generale ale contractelor încheiate cu consumatorii din care face parte clauza în litigiu, precum și de legislația națională care prevede drepturile și obligațiile care s-ar putea adăuga celor prevăzute de condițiile generale în cauză, sunt specificate într-un limbaj clar și inteligibil metoda în conformitate cu care variază costurile aferente serviciului care trebuie furnizat sau motivele acestei variații și, după caz, dacă consumatorii au dreptul să pună capăt contractului.”

În hotărârea pronunțată în cauza C-76/10 *Pohotovost' s.r.o.*, Curtea a arătat: „revine instanței naționale în cauză, având în vedere toate împrejurările care însoțesc încheierea contractului, obligația de a stabili dacă o clauză dintr-un contract de credit precum cea din speță, care prevede în sarcina consumatorului, potrivit constatărilor efectuate de această instanță, o penalitate într-un quantum disproporționat de mare, trebuie considerată abuzivă în sensul articolelor 3 și 4

din Directiva 93/13. În cazul unui răspuns afirmativ, revine acestei instanțe sarcina de a stabili toate consecințele care decurg din aceasta potrivit dreptului intern pentru a se asigura că respectiva clauză nu creează obligații pentru consumator.”

În aceeași speță, referindu-se la lipsa menționării DAE într-un contract de credit de consum, Curtea a statuat că instanța națională „are posibilitatea de a aprecia, chiar din oficiu, dacă omiterea menționării DAE în clauza privind costul respectivului credit poate conferi acestei clauze un caracter abuziv în sensul articolelor 3 și 4 din Directiva 93/13.”

În cauza C-453/10 *Jana Pereničová și Vladislav Perenič*, Curtea a reținut în considerentele hotărârii, referindu-se la un contract de credit de consum standardizat în care s-a menționat o DAE mai mică decât cea reală: „Constatarea caracterului neloyal al unei asemenea practici comerciale reprezintă un element printre altele pe care instanța competentă poate să își întemeieze aprecierea, în conformitate cu articolul 4 alineatul (1) din Directiva 93/13, în privința caracterului abuziv al clauzelor contractului referitoare la costul împrumutului acordat consumatorului (subl. ns.).”

Sunt relevante și considerentele cu caracter general expuse de Curte în hotărârea pronunțată în cauza C-618/10 *Banco Español de Crédito SA*: „trebuie amintit, de la început, că sistemul de protecție pus în aplicare prin Directiva 93/13 se bazează pe ideea că un consumator se găsește într-o situație de inferioritate față de un vânzător sau un furnizor în ceea ce privește atât puterea de negociere, cât și nivelul de informare, situație care îl conduce la adeziunea la condițiile redactate în prealabil de vânzător sau furnizor, fără a putea exercita o influență asupra conținutului acestora.

Având în vedere o astfel de situație de inferioritate, articolul 6 alineatul (1) din directiva menționată prevede că o clauză abuzivă nu creează obligații pentru consumator. Astfel cum reiese din jurisprudență, este vorba despre o dispoziție imperativă care urmărește să substituie echilibrul formal pe care îl instituie contractul între drepturile și obligațiile cocontractanților printr-un echilibru real, de natură să restabilească egalitatea dintre părți.

Pentru a asigura protecția urmărită de Directiva 93/13, Curtea a subliniat deja în mai multe ocazii că situația de inegalitate care există între consumator și vânzător sau furnizor nu poate fi compensată decât printr-o intervenție pozitivă, exterioară părților la contract.

În lumina acestor principii, Curtea a hotărât astfel că instanța națională este obligată să analizeze din oficiu caracterul abuziv al unei clauze contractuale care se încadrează în domeniul de aplicare al Directivei 93/13 și, prin aceasta, să suplinească dezechilibrul existent între consumator și vânzător sau furnizor.”

În continuare, instanța va analiza fiecare clauză criticată de reclamant, sub aspectul îndeplinirii celor două condiții rămase pentru a se constata caracterul abuziv:

I.1. Clauzele referitoare la dobândă:

a) Art. 3 lit. d) din Condițiile speciale ale convențiilor de credit, instituie dreptul Băncii de a revizui rata dobânzii curente în cazul apariției unor schimbări semnificative pe piața monetară, comunicând împrumutătorului noua rată a dobânzii, rata astfel modificată urmând a se aplica de la data notificării.

Prin art. 6 alin. 2 și alin. 3 sau, după caz, art. 6 lit. b) alin. 2 și alin. 3 ori art. 6 lit. c) alin. 2 și alin. 3 din Condițiile speciale ale convențiilor de credit s-a stabilit că valoarea anuității se va modifica în mod corespunzător în condițiile punctului 3 lit. d), în cazul rambursării în avans sau al modificării scadenței

finale, la scadența finală împrumutatul urmând a achita și eventualele sume datorate ca urmare a ajustării ratei dobânzii în condițiile punctului 3 lit. d), graficul de rambursare modificându-se periodic, automat, în mod corespunzător ajustării ratei dobânzii, tragerilor succesive, rambursării în avans și/sau modificării scadenței finale.

Reclamanții au mai indicat clauza de la art. 3.1.2 lit. c) din Condițiile generale, care stabilește că rata dobânzii curente poate fi fixă sau variabilă, exprimată în formă procentuală, valoarea sa fiind menționată în Condițiile speciale, precum și clauza de la art. 7.2 lit. c) din Condițiile generale, potrivit căreia, printre obligațiile băncii se numără și aceea de a comunica împrumutatului noua rată a dobânzii stabilită ca urmare a exercitării de către bancă a dreptului de a revizui rata dobânzii curente în cazul unor schimbări semnificative pe piața monetară.

Sub aspectul caracterului abuziv al art. 3 lit. d) din Condițiile speciale, părțile au stipulat o rată a dobânzii curente într-un anumit quantum procentual pe an (spre exemplu, de 4,25%, fila 2, vol. 44), însă pârâta și-a rezervat dreptul de a modifica în mod unilateral această clauză din contract, în ipoteza apariției unor schimbări semnificative pe piața monetară, împrumutatul având obligația de a plăti noua rată a dobânzii de la data notificării deciziei băncii în acest sens.

Instanța reține că sunt îndeplinite cerințele cumulative prevăzute de art. 4 alin. 1 din Legea nr. 193 din 2000 pentru a considera această clauză drept abuzivă, deoarece clauza creează, în detrimentul consumatorului și contrar cerințelor bunei-credințe, un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților.

Părțile nu au prevăzut că rata dobânzii este variabilă, ci au stabilit un procent fix din valoarea creditului.

Totodată, sintagma „schimbări semnificative pe piața monetară” nu a fost definită în cuprinsul contractului, iar instanța apreciază, în urma unei interpretări logico-juridice, că aceasta are un caracter general și este lipsită de previzibilitate, putând include o gamă foarte variată de factori, ceea ce este de natură a rupe echilibrul contractual. Astfel, având în vedere elementele enumerate de art. 4 alin. 5 din Legea nr. 193 din 2000, instanța constată că pârâta, instituție bancară, a cărei obligație principală este cu executare *uno actu* și nu poate suferi modificări, poate crește costul creditului până la o limită ce nu este stabilită, pentru un motiv nedefinit și nedeterminabil la momentul încheierii contractului. Banca poate modifica obligația de plată, cu executare succesivă, a împrumutatului, persoană fizică, ce are calitatea de consumator, făcând obligația acestuia mai oneroasă, cu posibilitatea ca acest dezechilibru să fie unul deosebit de semnificativ, în condițiile în care nu se stabilește limita până la care poate fi sporită rata dobânzii și nici vreun criteriu concret de determinare a acesteia.

Sintagma utilizată nu poate conduce decât la interpretarea clauzei în favoarea băncii, servind doar intereselor acesteia, fără a da posibilitatea împrumutatului să verifice dacă modificarea ratei dobânzii este judicios dispusă și dacă este necesară și proporțională în raport cu scopul urmărit. Or, instanța amintește că excepțiile trebuie interpretate restrictiv și, conform art. 1 alin. 2 din Legea nr. 193 din 2000, în caz de dubiu, clauzele contractuale vor fi interpretate în favoarea consumatorului.

Nu sunt convingătoare susținerile pârâtei că reclamanții ar putea cerceta aceste schimbări prin intermediul unui expert, aceasta fiind o sarcină excesivă pentru persoanele fizice, ce ar antrena costuri suplimentare.

În plus, Lista cuprinzând clauzele considerate ca fiind abuzive, anexată Legii nr. 193 din 2000, include, cu titlu exemplificativ, și situația analizată. Din interpretarea *per a contrario* a art. 1 punctul a) alin. 1 rezultă că instituțiile financiare nu pot modifica unilateral rata dobânzii plătită de către consumator în lipsa unei motivații întemeiate. Or, în convenția de credit din prezenta cauză nu este expus niciun motiv întemeiat.

Instanța împărtășește convingerea reclamanților în sensul că majorarea ratei dobânzii apare, în această situație, drept o modificare unilaterală și nejustificată a prețului pentru un serviciu prestat, pentru acoperirea unor costuri ce privesc activitatea curentă a băncii și nu creditele acordate, deja.

Pârâta a recunoscut în întâmpinare că unul dintre motivele pentru modificarea ratei dobânzii este achitarea propriilor datorii și adaptarea la costurile pe care trebuie ea însăși să le suporte pe piața interbancară. De asemenea, a arătat că dobânda la creditele în lei a fost modificată în anul 2008 pentru a acoperi refinanțările și costurile interne. Deci, nu este în discuție o veritabilă menținere a echilibrului contractual și evitarea unor pierderi semnificative, ce nu s-ar putea recupera din garanții, cum a precizat pârâta, ci înlăturarea oricărui risc pe care banca l-ar putea suporta, chiar dacă acesta nu este generat de conduita clientului în privința executării obligațiilor contractuale.

De altfel, chiar dacă am accepta că „schimbările semnificative pe piața monetară” reprezintă un motiv temeinic pentru modificarea ratei dobânzii, ar trebui, conform textului citat anterior, ca, în urma revizuirii ratei dobânzii, clientul să aibă libertatea de a rezilia imediat contractul. Or, o astfel de posibilitate nu este expres prevăzută în contracte.

Nu poate fi primit argumentul băncii că, în această ipoteză, clientul are la dispoziție normele cu caracter general din Codul civil (art. 1020 și art. 1021), întrucât rezilierea nu poate interveni decât în cazul neîndeplinirii de către bancă a unei obligații contractuale, nu și în ipoteza în care aceasta își exercită un drept stipulat în convenție, respectiv dreptul de a modifica rata dobânzii.

Un indiciu în plus în sensul relei-credințe a băncii este faptul că, într-adevăr, așa cum au probat reclamanții și cum a recunoscut și pârâta, până în prezent rata dobânzii a fost modificată doar în sensul majorării acesteia (pentru creditele în lei și în euro, fiind menținută pentru creditele în franci elvețieni), nu și în sensul reducerii în raport de momentele în care indicii EURIBOR/LABOR/ROBOR au scăzut (filele 161, vol I, dos. TB), în contextul în care rezervele minime obligatorii au fost reduse de banca centrală și dobânda de referință a băncii centrale s-a diminuat.

Nu poate fi reținută nici critica reclamanților în sensul că obligația creditorului de a respecta nivelul ratei dobânzii este sub condiție pur potestativă, sancționată cu nulitatea absolută de art. 1010 din Codul civil, deoarece, pe de-o parte, condiția vizează momentul de la care se naște dreptul băncii de a modifica rata dobânzii, nu obligația acesteia de a respecta rata dobânzii și, pe de altă parte, producerea unor schimbări semnificative pe piața monetară reprezintă un eveniment viitor a cărui realizare nu depinde exclusiv de voința băncii, ci de o anumită evoluție a pieței, ce poate fi cuantificată prin indicii precizați chiar de reclamanți: EURIBOR/LABOR/ROBOR.

Faptul că banca poate interpreta unilateral condițiile în care operează dreptul său de a modifica rata dobânzii curente și plafonul până la care poate opera această modificare nu poate fi confundat cu absența totală a intenției de a respecta rata dobânzii.

Asupra obligației corelative a împrumutatului de a plăti rata dobânzii astfel cum a fost modificată, stipulată de art. 6 alin. 2 și alin. 3 sau, după caz, art. 6 lit. b) alin. 2 și alin. 3 ori art. 6 lit. c) alin. 2 și alin. 3 din Condițiile speciale ale convențiilor de credit, instanța apreciază că aceste clauze nu sunt abuzive, în sine, ci sunt simple clauze inserate în contract în aplicarea unei clauze abuzive. În urma constatării caracterului abuziv al clauzei de la art. 3 lit. d), acestea devin caduce. În absența dreptului băncii de a modifica rata dobânzii curente, nu poate subzista nici obligația corelativă a împrumutatului de a plăti rata astfel modificată.

Art. 3.1.2 lit. c) din Condițiile generale nu are caracter abuziv, deoarece aceasta cuprinde o prevedere cu caracter general, ce nu se aplică în sine și care nu instituie nicio obligație de plată în sarcina reclamanților, caracterul dobânzii și valoarea acesteia fiind indicate doar în Condițiile speciale. În mod similar, art. 7.2 lit. c) din Condițiile generale stabilește o obligație a băncii și nici ea nu este de natură, în sine, să cauzeze un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților.

Toate aceste clauze devin inoperante în absența dreptului băncii de a modifica rata dobânzii curente conform art. 3 lit. d) din Condițiile speciale ale convențiilor de credit.

b) clauzele din actele adiționale la convențiile de credit, din notificări sau din comunicările care au modificat rata dobânzii în temeiul articolului 3 lit. d) din condițiile speciale, precum și actele adiționale care au modificat tipul dobânzii din fixă în variabilă.

Instanța constată că, având în vedere sancțiunea ce intervine în cazul constatării caracterului abuziv al unor clauze contractuale, respectiv nulitatea absolută, actele subsecvente contractului de credit, precum sunt actele adiționale, notificările sau comunicările, emise în virtutea dreptului băncii de a modifica unilateral rata dobânzii curente, sunt lovite tot de nulitate absolută, ca urmare a aplicării principiului *resoluto iure dantis, resolvitur jus accipientis*.

Indiferent dacă sunt unilaterale sau bilaterale, aceste acte subsecvente sunt lovite de nulitate absolută pentru că au drept temei o clauză nulă absolut, nulitatea neputând fi confirmată. Deci, nu prezintă relevanță dacă acestea au fost sau nu acceptate de clienți, nici dacă era sau nu nevoie să fie acceptate pentru a produce efecte juridice.

În contractele de credit depuse la dosar dobânda este exprimată în Condițiile speciale sub forma unui procent din soldul creditului/pe an. Deși nu s-a indicat tipul dobânzii, printr-o interpretare logico-juridică se poate deduce faptul că dobânda stabilită are un caracter fix, în măsura în care este tocmai un procent din soldul creditului/pe an. Totuși, părțile sunt libere să modifice contractul sub aspectul tipului dobânzii: fixă sau variabilă, precum și sub aspectul cuantumului acesteia, prin manifestarea lor concordantă de voință (*mutuus consensus*), astfel că, în măsura în care clienții au acceptat noile condiții oferite de bancă privind dobânda, nu există niciun motiv pentru ca actele subsecvente să nu producă efecte juridice, evident, mai puțin atunci când au fost modificate unilateral în temeiul art. 3 lit. d) din Condițiile speciale.

Instanța va constata nulitatea absolută a clauzelor abuzive și, în consecință, nulitatea absolută a clauzelor din actele adiționale la convențiile de credit, din notificări sau din comunicările care au modificat tipul dobânzii din fixă în variabilă, în lipsa acordului împrumutatului în acest sens sau care au modificat rata dobânzii în temeiul art. 3 lit. d) din Condițiile speciale.

În lumina acestor considerente, nu se mai impune analiza celorlalte temeuri invocate de reclamant în susținerea acestui capăt de cerere privind vicierea consimțământului, nici apărările părții sub acest aspect.

c) calculul dobânzii anuale raportat la o perioadă de 360 de zile:

Potrivit art. 3 lit. c) din Condițiile speciale ale convențiilor, perioada de calcul a dobânzii este reprezentată de numărul actual de zile raportat la un an de 360 de zile.

În mod corespunzător, art. 3.1.2 lit. a) din Condițiile generale ale convențiilor, se arată că, în cazul rambursării creditului în rate, dobânda lunară se calculează utilizând următoarea formulă: $(\text{Soldul creditului} \times \text{Rata dobânzii curente} \times \text{numărul efectiv de zile între scadențe}) / 360$.

Instanța apreciază că aceste clauze nu produc un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților. Chiar reclamantii au arătat că banca ar câștiga numai dobânda pe 5 zile, crescând cu câteva zeci de lei sarcina lunară a fiecărui împrumutat. Faptul că, raportat la totalul creditelor de consum, suma câștigată de bancă ar fi substanțială nu poate fi luat în considerare, deoarece criteriul de a se produce un dezechilibru între drepturile și obligațiile părților trebuie apreciat în relația contractuală a fiecărui împrumutat cu banca, iar dezechilibrul trebuie să fie semnificativ în fiecare caz în parte.

Așa cum a arătat părâta, O.U.G. nr. 50/2010 nu se aplică și contractelor în curs de executare. Prevederile acestui act normativ pot constitui un indiciu în sensul modului de calcul corect al dobânzii, dar pot fi, în același timp, un mijloc de unificare a practicii bancare.

În plus, reclamantii nu au invocat că modul de calcul utilizat de părâtă și adus la cunoștința lor ar fi fost interzis de vreun act normativ în vigoare la data încheierii contractelor, formula utilizată de părâtă fiind una uzuală pentru sistemul băncilor centrale din zona euro (adresă B.N.R., filele 235-236, vol. I, dosar TB). Reclamantii au cunoscut costul total pe care îl antrenează acest mod de calcul prin intermediul scadențarului și au acceptat sumele rezultate.

I.2. clauze referitoare la comisionul de risc:

a) clauzele care instituie obligația împrumutatului de a plăti comisionul de risc:

- clauza conform căreia comisionul de risc este aplicat la soldul creditului și este plătit lunar, pe toată perioada de derulare a creditului (punctul 5 litera a) din Condițiile speciale ale convenției, fie punctul 5.1. litera a));

- obligația împrumutatului să plătească băncii pentru punerea la dispoziție a creditului, comisionul de risc, aplicat la soldul creditului, care se plătește lunar, pe toată perioada creditului (art. 3.5. din Condițiile generale ale convenției).

Conform art. 5 lit. a) din Condițiile Speciale ale Convenției, comisionul de risc este calculat sub forma unui procent fix (de 0,1% sau 0,22%, după caz), fiind aplicat la soldul creditului, plătit lunar în zile de scadență, pe toată perioada de derulare a convenției.

Art. 3.5 din Condițiile generale ale Convenției stabilește că: „Pentru punerea la dispoziție a creditului, împrumutatul datorează Băncii un comision de risc, aplicat la soldul creditului, care se plătește lunar, pe toată perioada creditului; modul de calcul și scadența/scadențele plății acestuia se stabilesc în Condițiile Speciale”.

Suma lunară datorată de către reclamantii cu titlu de comision de risc este evidențiată în cuprinsul scadențarului emis de părâtă pentru fiecare contract.

Instanța constată că sunt întrunite cerințele cumulative prevăzute de art. 4 alin. 1 din Legea nr. 193 din 2000 și pentru a considera prevederile contractuale

ce instituie comisionul de risc drept clauze abuzive, deoarece și acestea creează, în detrimentul consumatorului și contrar cerințelor buneii-credințe, un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților.

Se observă că atât art. 4 alin. 6 din Legea nr. 193 din 2000, cât și norma trasnpusă prin acesta, respectiv art. 4 alin. 2 din Directiva 93/13, instituie condiția ca aceste clauze să fie stipulate în mod clar și inteligibil, situație ce nu se regăsește în speță cu privire la comisionul de risc. Deși instanța acceptă că acesta face parte din prețul contractului, fiind o parte a costului creditului, simpla menționare a denumirii și cuantumului nu este de natură a satisface condiția ca respectiva clauză să fie exprimată în mod clar și inteligibil.

Astfel, este adevărat că reclamanții au cunoscut cuantumul comisionului de risc la momentul încheierii contractului, dar nu au avut nicio posibilitate de a modifica sau exclude această clauză din contract. Totodată, riscul acoperit prin perceperea acestui comision nu este definit, nici explicat în cuprinsul convenției de credit, deși suma percepută cu acest titlu este semnificativă, fiind calculată în procent din soldul creditului, plătit lunar în zile de scadență, pe toată durata convenției. Art. 3.5 din convenție menționează doar că acest comision este perceput pentru punerea la dispoziție a creditului. Or, pentru punerea la dispoziție a creditului banca percepe o dobândă curentă. Având în vedere scopul stipulat în contract, se poate concluziona, astfel cum au susținut reclamanții, că acest comision de risc nu este altceva decât o dobândă deghizată. Faptul că este înregistrat ca venit din dobânzi, astfel cum a recunoscut pârâta prin întâmpinare, nu poate decât să sprijine această concluzie.

Totodată, instanța trebuie să ia în considerare, conform art. 4 alin. 5 din Legea nr. 193 din 2000, natura serviciilor prestate de pârâtă, instituție bancară, factorii care au determinat încheierea contractului, precum starea de nevoie a consumatorului, care a cerut suma de bani pentru achiziționarea unui imobil sau pentru acoperirea unor nevoi personale, precum și celelalte clauze ale contractului.

Având în vedere aceste elemente, instanța constată că pârâta, instituție bancară, a majorat costul creditului, făcând obligația împrumutatului, consumator, mai oneroasă, ceea ce a dus la crearea unui dezechilibru semnificativ între obligațiile părților, clauza servind exclusiv intereselor Băncii, fără a da posibilitatea împrumutatului să verifice dacă riscul s-a produs, care este natura acestui risc, dacă suma solicitată este necesară și proporțională cu riscul acoperit și dacă acest pretins risc nu putea fi acoperit prin celelalte sume plătite de consumator cu titlu de dobândă, de comisioane sau prin garanțiile constituite, precum garanția reală imobiliară (ipotecă) de prim rang asupra imobilului ori prin cesionarea poliței de asigurare pentru acoperirea tuturor riscurilor pentru imobil în favoarea băncii.

Explicațiile pârâtei din cuprinsul unor notificări și răspunsuri adresate clienților cu privire la posibilele riscuri acoperite (riscul înregistrării de pierderi sau al nerealizării profiturilor preconizate, riscul de neexecutare a garanției etc.) sunt irelevante, cât timp aceste riscuri nu sunt identificate și explicate în contract, ceea ce ar fi adus clauzei caracterul inteligibil și previzibil. De asemenea, lit. g) din Lista anexă la Legea nr. 193 din 2000 caracterizează drept abuzive și acele clauze care dau comerciantului dreptul exclusiv să interpreteze clauzele contractuale, astfel că interpretarea oferită de pârâtă nu poate fi luată în considerare, în condițiile în care, în caz de dubiu, interpretarea trebuie realizată în favoarea consumatorului, așa cum s-a arătat și mai sus.

De altfel, și Legea nr. 193/2000 cere, prin art. 1 alin. 1, ca orice contract încheiat între comercianți și consumatori pentru prestarea de servicii să cuprindă clauze contractuale clare, fără echivoc, pentru înțelegerea cărora să nu fie necesare cunoștințe de specialitate.

Un indiciu în plus în susținerea celor expuse sunt prevederile art. 36 din O.U.G. nr. 50 din 2010 privind contractele de credit pentru consumatori, în cuprinsul cărora nu se enumeră și comisionul de risc. Chiar dacă acest act normativ nu se aplică și contractelor în curs de executare, voința legiuitorului, chiar ulterioară, poate ajuta la interpretarea unui contract în derulare și poate constitui un element care să sprijine concluzia că această clauză are un caracter abuziv, în baza Legii nr. 193 din 2000, act normativ ce era în vigoare la data încheierii contractului.

Instanța observă că pârâta, care afirmă că O.U.G. nr. 50 din 2010 nu se aplică și contractelor în curs de executare, a procedat, după intrarea în vigoare a acestui act normativ, la schimbarea denumirii comisionului de risc în comision de administrare credit, pentru armonizarea prevederilor convenției de credit cu noile reglementări.

Nu poate fi primită nici apărarea pârâtei în sensul că Regulamentul B.N.R. nr. 3/2007 impune asigurarea acestui risc, ceea ce ar atrage incidența art. 3 alin. 2 din Legea nr. 193/2000, deoarece, la o simplă lectură a acestui regulament, în forma în vigoare la data încheierii contractelor, se poate constata că regulamentul privește obligația băncii de a stabili nivelul maxim de îndatorare, modul în care se determina acest nivel, obligația băncii de a evalua riscul de credit, dar nu permite instituirea unui comision de risc în contracte, nici nu face vorbire despre trecerea riscului în sarcina consumatorilor prin aplicarea unor costuri suplimentare. Dimpotrivă, prin art. 4¹ din regulament, text în vigoare din 22 august 2008, se prevede expres obligația împrumutătorilor de a-și organiza activitatea de creditare astfel încât să asigure separarea clară și efectivă a funcției de promovare și vânzare a produselor de creditare de funcția de analiză a riscului de credit și monitorizare a expunerii. Deci, nu se poate considera că acest comision este prevăzut în temeiul unui act normativ în vigoare, pentru a fi incident art. 3 alin. 2 din Legea nr. 193/2000.

În urma coroborării probelor, instanța și-a format convingerea că pârâta a instituit acest comision în scopul exclusiv de spori costul creditului și a institui o dobândă deghizată, în absența unei contraprestații reale pentru consumator și în absența unui veritabil risc contractual care să fie acoperit prin acest comision, fără a ține seama de conduita consumatorului în relația cu Banca sau de situația sa financiară (de solvabilitatea sa).

Reaua-credință rezidă în prezentarea acestui comision în mod voit echivoc, pentru a nu încunoștința clientul asupra valorii reale a dobânzii.

Clauza fiind lovită de nulitate absolută, în urma constatării caracterului abuziv, nu mai este necesar a se analiza dacă modul de calcul al comisionului de risc a fost sau nu eronat.

b) comisionul de administrare introdus prin actul adițional din septembrie 2010

Pârâta a recunoscut că, după intrarea în vigoare a O.U.G. nr. 50/2010, a procedat la redenumirea comisionului de risc în comision de administrare și a continuat îl perceapă, în acealși quantum procentual stabilit inițial. Deci, argumentele pârâtei în sensul că nu se cunoaște de unde se dorește eliminarea acestui comision nu pot fi primite, cât timp este evident că este în discuție

aceeași obligație din contractul inițial, cu o nouă denumire și s-a probat că reclamanții achită în continuare sume cu acest titlu.

În consecință, indiferent ce denumire poartă, clauza care instituie acest comision este abuzivă, pentru motivele expuse anterior (adresă ANPC, filele 227-229, vol. I, dosar TB).

Susținerea pârâtei în sensul că O.U.G. nr. 50/2010 este o normă cu caracter interpretativ și se aplică retroactiv nu poate fi primită, cât timp în contracte existau, deja, în Condițiile generale, stipulate atât un comision de risc, cât și un comision de administrare separat (clauza 3.6 din Condițiile generale), acesta din urmă fiind aplicat pentru alte considerente decât simpla punere la dispoziție a creditului. Banca este contrazisă, deci, chiar de mențiunile din propriile contracte.

I.3. clauze referitoare la alte comisioane

Reclamanții au apreciat că următoarele clauze au fost înlăturate de drept, prin apariția O.U.G. nr. 50/2010, privind contractele de credit pentru consumatori:

- comision de rambursare în avans: 2% ...; 1%..." (clauza se regăsește în convențiile de credit fie la punctul 5 litera b), fie la fie la punctul 5 litera c) Condițiile speciale ale convenției);

- comision administrare garanții (punctul 5 litera c), fie la fie la punctul 5 litera d) din Condițiile speciale ale convenției);

- comision de rezervă minimă obligatorie (punctul 5 litera e), fie la punctul 5 litera f), fie la punctul 5 litera g) din Condițiile speciale ale convenției);

- comision monitorizare polițe de asigurare și de la punctul 11 mențiunea privind valoarea comisionului monitorizare polițe de asigurare (punctul 5 litera f), fie la punctul 5 litera g) Condițiile speciale ale convenției);

- comisionul de aranjament (art. 3.4 din Condițiile generale ale convenției);

- comision de neutilizare (art. 3.8 din Condițiile generale ale convenției);

- alte comisioane (art. 3.9 din Condițiile generale);

- comision de administrare garanții (art. 3.10 din Condițiile generale);

- comision de rezervă minimă obligatorie (fie la art. 3.11, fie la art. 3.12 din Condițiile generale).

Instanța nu împărtășește acest argument, deoarece prevederile exprese ale art. 95 din O.U.G. nr. 50/2010 sunt în sensul că acest act normativ nu se aplică și contractelor în curs de derulare la momentul intrării în vigoare (21.06.2010). Or, toate contractele aflate la dosar sunt încheiate anterior datei de 21.06.2010, iar excepțiile stipulate la art. 95 nu se referă decât la comisionul de rambursare anticipată, dintre cele indicate anterior.

Totodată, instanța observă că o parte dintre aceste comisioane nu sunt operante în contracte, nefiind indicate în Condițiile speciale, ci doar indicate în Condițiile generale, fără a se preciza cuantumul și arătându-se expres că se determină în Condițiile speciale.

Nu poate fi primit nici argumentul pârâtei în sensul că toate clauzele referitoare la alte comisioane au fost eliminate prin actele adiționale încheiate în baza O.U.G. nr. 50/2010, singurul comision rămas fiind cel de risc (redenumit comision de administrare), ceea ce face ca cererea reclamanților să fie lipsită de obiect pentru cei care au încheiat acte adiționale și neîntemeiată, pentru cei care au refuzat încheierea actelor adiționale, întrucât ordonanța nu se aplică acelor contracte în curs de derulare.

Pe de-o parte, chiar și pentru cei care au încheiat acte adiționale, aceste comisioane au operat o perioadă lungă de timp și unele au fost plătite, deja.

Totodată, clauza are caracter abuziv încă din momentul inserării în contract, moment de la care începe să producă efecte juridice, chiar dacă a fost ulterior modificată, astfel că cererea nu este lipsită de obiect.

Sub aspectul temeiniciei, în cele ce urmează, instanța va analiza fiecare comision în parte:

- comision de rambursare în avans: 2% ...; 1%..." (clauza se regăsește în convențiile de credit fie la punctul 5 litera b), fie la fie la punctul 5 litera c) Condițiile speciale ale convenției);

Valoarea comisionului este, după caz, 2% din valoarea sumei rambursate în avans, plătit integral la data efectuării rambursării, pentru primii 5 ani, respectiv 1%, după primii 5 ani (spre ex.: pag. 2, vol. 27) sau, în alte contracte 1% pe întreaga durată a creditului (spre ex.: pag. 101, vol. 27).

Acest comision nu este de natură a genera un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților, cu încălcarea cerințelor bunei-credințe, deoarece posibilitatea perceperii acestuia exista în momentul încheierii contractelor și a fost menținută după intrarea în vigoare a O.U.G. nr. 50/2010.

Mai mult, O.U.G. nr. 50/2010 modifică de drept cuantumul procentual al acestui comision, așa cum rezultă din art. 95 raportat la art. 66-69 din acest act normativ, aplicându-se sub acest aspect și contractelor în derulare.

Scopul instituirii comisionului este, potrivit art. 67 alin. 1 din O.U.G. nr. 50/2010, de a se acorda creditorului, în cazul rambursării anticipate a creditului, o compensație echitabilă și justificată în mod obiectiv pentru eventualele costuri legate direct de rambursarea anticipată a creditului cu condiția ca rambursarea anticipată să intervină într-o perioadă în care rata dobânzii aferente creditului este fixă. Comisionul este justificat și prin prisma dreptului debitorului la o reducere a costului total al creditului, constând în dobânda și costurile aferente perioadei dintre data rambursării anticipate și data prevăzută pentru încetarea contractului de credit (art. 66 alin. 1 din O.U.G. nr. 50/2010).

- comision administrare garanții (punctul 5 litera c), fie la fie la punctul 5 litera d) din Condițiile speciale ale convenției și art. 3.10 din Condițiile generale);

În contractele în care operează acest comision, valoarea sa este de 100 euro, sumă plătită la data încheierii convenției sau, în unele dintre convenții, de 200 euro, sumă plătită în două tranșe, la data indicată în Condițiile speciale, respectiv la data semnării convenției.

Potrivit art. 3.10 din Condițiile generale, comisionul de administrare garanții este perceput de către bancă pentru administrarea fiecăruia dintre bunurile asupra cărora se constituie garanțiile reale imobiliare, pentru primii trei ani din valoarea creditului, în cuantum și la scadența stabilite în condițiile Speciale. După expirarea primilor trei ani, precum și ulterior, la expirarea fiecărei noi perioade de trei ani din durata creditului, banca și-a rezervat dreptul de a percepe un nou comision de administrare garanții, a cărui valoare nu va depăși 100 euro pentru fiecare bun și care va deveni scadent ca urmare și la data indicată în notificarea transmisă în acest sens împrumutatului.

Acest comision este de natură a crea un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților, cu încălcarea cerințelor bunei-credințe, fiind necesar să fie apreciat prin raportare și la celelalte prevederi contractuale ce instituie obligații de plată în sarcina împrumutatului. În sine, suma de plată nu are un cuantum deosebit de ridicat, putând ajunge doar la 1.000 euro pentru o durată a creditului de 30 de ani, însă împovărează în mod nejustificat consumatorul, în condițiile în care acesta plătește, deja, dobânda și celelalte

comisioane, având de înapoiat băncii o sumă aproape dublă față de cea primită, precum și eventuale penalizări.

Totodată, clauza nu este clar și inteligibil exprimată, deoarece obligațiile asumate de bancă în schimbul acestui comision nu pot fi determinate. Nu rezultă care este, în concret, contraprestația efectuată de pârâtă în schimbul sumelor pe care le percepe cu acest titlu și, în consecință, nu se poate realiza un control real al modului în care sunt sau nu îndeplinite aceste obligații. Suma totală datorată de împrumutat nu este previzibilă, cât timp banca poate percepe, la o scadență stabilită tot de ea, din trei în trei ani, noi sume cu acest titlu. Marja largă de apreciere a băncii este, în aceste condiții, contrară cerințelor bunei-credințe.

- comision de rezervă minimă obligatorie (punctul 5 litera e), fie la punctul 5 litera f), fie la punctul 5 litera g) din Condițiile speciale ale convenției, art. 3.11 sau art. 3.12 din Condițiile generale);

În contractele în care operează acest comision (spre exemplu fila 299 verso, vol. 4), valoarea sa este stabilită la 1,85% pe an, aplicabil la soldul creditului, până la data de 31.12.2008, plătit lunar odată cu dobânda, la scadența anuităților, însă valoarea sa se modifică în condițiile punctului 3.12, în cazul rambursării în avans sau al modificării scadenței finale. De asemenea, banca și-a rezervat dreptul de a modifica în mod corespunzător valoarea sau perioada de aplicare a acestui comision, în cazul în care obligațiile sau condițiile impuse de Banca Națională a României cresc/se diminuează/se elimină, aducând acest lucru la cunoștința împrumutatului.

Potrivit art. 3.12 din Condițiile generale, comisionul de rezervă minimă obligatorie este datorat ca urmare a obligației băncii de a constitui rezerva minimă obligatorie la Banca Națională a României (BNR). Valoarea acestui comision este stabilită în funcție de valoarea obligației băncii. Banca și-a rezervat dreptul de a modifica în mod corespunzător valoarea sau perioada de aplicare a acestui comision, în condițiile în care obligația băncii față de BNR crește/se diminuează/se elimină. Pentru perioada în care se aplică, acesta se acumulează zilnic și se calculează la soldul creditului pentru un număr de zile calendaristice (perioada de calcul) începând cu data primei trageri. Comisionul datorat lunar se calculează după formula: (soldul creditului x rata comisionului x numărul efectiv de zile între scadențe)/360. Rata comisionului de rezervă minimă obligatorie este exprimată în formă procentuală (ex. x%), valoarea sa fiind menționată în condițiile speciale.

Instanța apreciază că acest comision, împreună cu celelalte clauze contractuale referitoare la dobândă și comisionul de risc, este de natură a crea un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților, cu încălcarea cerințelor bunei-credințe, întrucât reprezintă tot o dobândă deghizată și contribuie la dublarea sumei ce trebuie înapoiată de către reclamant.

În primul rând, comisionul este aplicat pentru ca banca să-și poată executa propria obligație de a constitui o rezervă minimă obligatorie în conturi deschise la B.N.R., instituită de Regulamentul B.N.R. nr. 6/2002 (adresă B.N.R., fila 250, vol. I, dosar TB). Pentru sumele depuse, instituțiile de credit primesc dobândă (Secțiunea a 5-a din regulament). Obligația este în sarcina exclusivă a băncii care, în acest mod, transferă costurile asupra împrumutatului, contrar cerințelor bunei-credințe, întrucât clientul nu primește nicio contraprestație în schimbul acestui comision, afara faptului că i s-a pus la dispoziție creditul. Or, pentru punerea la dispoziție a creditului acesta plătește, deja, dobânda curentă și comisionul de risc.

Mai mult, chiar și în contractele în care acest comision este de 0% pe an, banca îi poate modifica în mod unilateral valoarea și perioada de calcul dacă obligația sa față de BNR crește, ceea ce afectează caracterul previzibil al obligației de plată a împrumutatului, care va suporta singur întreg riscul activității bancare în cazul evoluției nefavorabile a indicilor EURIBOR/ROBOR/LIBOR, prin intermediul posibilității băncii de a modifica dobânda în baza art. 3 lit. d) din convenții și în cazul sporirii rezervelor minime obligatorii de către B.N.R., conform art. 5 lit. e), f) sau g), după caz.

- comision monitorizare polițe de asigurare și de la punctul 11 mențiunea privind valoarea comisionului monitorizare polițe de asigurare (punctul 5 litera f), fie la punctul 5 litera g) Condițiile speciale ale convenției);

Potrivit art. 5 lit. f) sau g), după caz, din convențiile de credit, împrumutatul datorează un comision de monitorizare polițe de asigurare, de 0 CHF, datorat anual, conform punctului 3.9 din Condițiile generale, pe toată durata convenției de credit.

Art. 3.9 alin. 2 din convenții instituie posibilitatea băncii de a percepe anual, în avans, un comision de monitorizare polițe de asigurare, pentru urmărirea, monitorizarea și gestionarea acelor polițe de asigurare aferente bunurilor aduse în garanție în favoarea băncii, care sunt încheiate sau reînnoite de către împrumutați și/sau garanți ipotecari, cu societățile de asigurare care nu au încheiate parteneriate cu Volksbank România și care nu pun la dispoziție băncii semestrial, anual sau oricând, la cerere expresă, rapoarte privind polițele scadente, restante sau care trebuie reînnoite, precum și situația daunelor constatate cu privire la bunurile asigurate și care fac obiectul contractelor de garanție încheiate cu banca.

Punctul 11 din Condițiile speciale stabilește că, în cazul în care vor deveni aplicabile prevederile punctului 3.9, valoarea comisionului va fi de 80 euro (spre ex. fila 4, vol. 26).

Și în acest caz, împreună cu celelalte clauze contractuale referitoare la dobândă și comisioane, prevederea este de natură a crea un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților, cu încălcarea cerințelor bunei-credințe, întrucât contribuie la dublarea sumei ce trebuie înapoiată de către reclamant și împrumutatul nu primește, în realitate, nicio contraprestație.

Se observă că acest comision nu operează decât în cazul reînnoirii poliței de asigurare de către împrumutat/garantul ipotecar, pe parcursul executării contractului, la o societate de asigurări ce nu are încheiat un parteneriat cu Volksbank România. Însă, polițele de asigurare sunt încheiate la solicitarea băncii și îi sunt cesionate acesteia, astfel că urmărirea, monitorizarea și gestionarea polițelor de asigurare a bunurilor aduse drept garanție este un serviciu în beneficiul băncii, nu al celui împrumutat. Banca este cea interesată să țină o evidență exactă și actualizată a garanțiilor constituite în favoarea sa, odată executată obligația împrumutatului de a asigura bunul imobil și de a cesiona polița de asigurare.

- comisionul de aranjament (art. 3.4 din Condițiile generale ale convenției);

Potrivit art. 3.4 din Condițiile generale, banca poate percepe un comision de aranjament pentru punerea la dispoziție a creditului, modul de calcul și scadența/scadențele plății acestuia se stabilesc în Condițiile speciale.

Nu s-a probat că acest comision a fost stabilit și în Condițiile speciale, care a fost valoarea sau scadența, nici că s-ar fi plătit vreoa sumă cu acest titlu. Prin urmare, nefiind operant în contracte, acest comision nu este susceptibil să genereze vreun dezechilibru între drepturile și obligațiile părților.

- comisionul de neutilizare (art. 3.8 din Condițiile generale ale convenției);

În cuprinsul art. 3.8 din Condițiile generale se arată că, pentru partea din suma principală neretrasă, banca poate solicita plata unui comision calculat la valoarea neretrasă a liniei de credit, datorat la scadența menționată în Condițiile speciale.

Banca nu a uzat de posibilitatea perceperii acestui comision, în Condițiile speciale nefiind precizată scadența. Nu s-a dovedit plata vreunei sume cu acest titlu, astfel că nici în această ipoteză nu se poate pune în discuție producerea vreunui dezechilibru contractual.

- alte comisioane (art. 3.9 din Condițiile generale);

Și această clauză este una cu titlu generic: „Banca poate percepe plata unor alte comisioane; valoarea/modul de calcul al acestora, precum și scadența/scadențele, se vor menționa expres în Condițiile Speciale;”. În sine, această prevedere nu atrage plata niciunei sume de bani, fiind necesar ca respectivele comisioane suplimentare să fie indicate în Condițiile speciale.

Instanța nu poate analiza în abstract posibilitatea producerii unui dezechilibru contractual, în eventualitatea în care părțile ar insera și alte comisioane, ci trebuie să se raporteze la costurile stipulate în concret și expres în contract. Caracterul abuziv al clauzelor contractuale nu poate viza decât clauzele operante în contract, nu și pe cele care nu atrag nicio consecință asupra drepturilor și obligațiilor părților. Trebuie stabilit, în fiecare caz în parte, dacă un comision, singur sau raportat și la alte prevederi contractuale, are caracter abuziv.

În speță, reclamanții nu au precizat care dintre comisioanele stipulate în Condițiile speciale în baza acestei clauze ar atrage un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților și instanța observă că sunt în discuție sume mici (spre exemplu: comision de analiză dosar credit, în sumă de 60 CHF, filele 2, 35, 45, 191, vol. 26).

În consecință, clauza criticată nu are, în sine, un caracter abuziv, ci, eventual, comisioanele inserate în baza acesteia ar putea avea un caracter abuziv.

1.4. alte clauze:

a) mențiunile referitoare la asigurări:

- obligația împrumutatului de a încheia contractul de asigurare cu o societate de asigurări parteneră sau agrcată de bancă (punctul 7 litera b) din Condițiile speciale și la art. 7.1 lit. d) din Condițiile generale ale convenției);

- dreptul băncii de a alege noua societate de asigurări care reînnoiește polița (art. 7.1 lit. e) din Condițiile generale).

Reclamanții au arătat, în esență, că aceste clauze încalcă art. 18 din Legea nr. 190/1999 și că prețurile practicate de aceste societăți erau mai mari decât cele practicate în mod obișnuit, în raporturile cu alți clienți și în raport cu prețul pieței.

Instanța nu poate primi apărările pârâtei în sensul că în domeniul de aplicare al art. 18 din Legea nr. 190/1999 nu sunt incluse și contractele de credit de tipul celor aflate la dosar.

Art. 1 alin. 1 al Legii nr. 190/1999 (în forma în vigoare la data încheierii contractelor) prevede că legea reglementează regimul juridic al creditului ipotecar pentru investiții imobiliare. Art. 2 lit. c) din acest act normativ definește creditul ipotecar pentru investiții imobiliare drept acel credit acordat cu îndeplinirea cumulativă cumulativă a următoarelor condiții:

- este acordat în scopul efectuării de investiții imobiliare cu destinație locativă sau cu altă destinație decât cea locativă ori în scopul rambursării unui credit ipotecar pentru investiții imobiliare contractat anterior și

- acordarea creditului este garantată cel puțin cu ipoteca asupra imobilului care face obiectul investiției imobiliare pentru finanțarea căreia se acordă creditul, respectiv cu ipoteca asupra imobilului obiect al investiției imobiliare pentru finanțarea căreia a fost anterior acordat un credit ipotecar pentru investiții imobiliare, a cărui rambursare urmează a fi astfel finanțată.

Analizând contractele aflate la dosar se observă că toate creditele au fost acordate fie pentru achiziționarea unor imobile (apartamente), fie pentru refinanțarea unor credite obținute anterior de la alte bănci pentru achiziționarea unor imobile și sunt garantate cu ipotecă asupra imobilului sau imobilelor achiziționate. Deci, ambele condiții sunt îndeplinite. Definiția nu restrânge domeniul de aplicare al legii la bunuri și investiții exclusiv viitoare, cum a afirmat pârâta.

Mai mult, art. 2 lit. e) din Legea nr. 190/1999 definește imobilul atât prin raportare la bunuri prezente, cât și la bunuri viitoare, iar din definiția investițiilor imobiliare de la lit. g) rezultă fără putință de tăgadă că intră în domeniul de aplicare al legii și imobilele existente, doar acestea fiind cele care au nevoie de reabilitare, consolidare sau extindere.

În consecință, la data încheierii acestor contracte opera interdicția stipulată la art. 18 teza a II-a din Legea nr. 190/1999 în sensul că împrumutătorul nu are dreptul să impună împrumutatului un anumit asigurător. Încălcarea acestei interdicții este contrară cerințelor bunei-credințe ce trebuie să caracterizeze relația contractuală dintre bancă și împrumutați.

Câtă vreme chiar legiuitorul a apreciat oportună această reglementare, nu poate fi primită apărarea pârâtei în sensul că necesitatea alegerii unui asigurător de către bancă se impune din considerente de ordin de risc, precum riscul insuficienței despăgubiri sau al lipsei despăgubirii, riscul ca polița să nu acopere anumite situații ori riscul ca asigurătorul ales de client să fie insolubil, mai ales că aceste chestiuni pot fi stabilite de părți anterior încheierii contractului.

De asemenea, prin raportare și la celelalte clauze referitoare la costul creditului, aceste prevederi sunt de natură să creeze un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților, în condițiile în care contribuie la majorarea sumei ce trebuie restituită de reclamant și până la aproape dublul celei primite și s-a probat că prețurile practicate de asigurătorii agreeți de pârâtă pentru aceste convenții erau mai mari decât cele stabilite în mod obișnuit cu alți asigurați (filele 279-282, vol. I, dos. TB). Este adevărat că nu pârâta impunea prețul asigurării, dar influența în mod indirect acest preț și posibilitatea asiguratului de a negocia prin stabilirea listei cu asigurători parteneri/agreeți.

b) mențiunile referitoare la debitarea automată a conturilor reclamantilor (art. 4.3 sau art. 4.5 și art. 7.1 lit. e) din Condițiile generale);

Prevederile menționate stipulează dreptul băncii de a debita cu suma corespunzătoare orice cont al împrumutatului de disponibilități sau de depozit, chiar neajuns la termen, în scopul stingerii obligațiilor de plată scadente conform convențiilor de credit, dacă împrumutatul nu are în conturi sume suficiente în moneda creditului (eventualele diferențe de curs valutar urmând a fi suportate de împrumutat), precum și în scopul plății primelor de asigurare și al reînnoirii poliței de asigurare.

Reclamantii au apreciat că aceste dispoziții le încalcă dreptul de proprietate, deoarece nu permit consumatorului alegerea variantei mai puțin

costisitoare și îndeplinesc toate cele trei condiții pentru a se constata caracterul abuziv, fiind incident inclusiv art. 1 lit. i) din anexa la Legea nr. 193/2000.

Instanța nu poate primi aceste argumente, întrucât se instituie o formă de compensație convențională care, în sine, nu poate genera un dezechilibru între drepturile și obligațiile părților. Este în discuție doar stingerea creanțelor existente și evitarea aplicării de penalități, astfel că prevederea îi este utilă și consumatorului, nu doar băncii.

În plus, nu s-a probat că împrumutatul ar fi obligat la plata unor sume disproporționat de mari în cazul neîndeplinirii obligațiilor de plată la scadență, comparativ cu pagubele suferite de comerciant, așa cum cere lit. i) din anexa la Legea nr. 193 din 2000. Singurele sume suportate în plus ar fi cele rezultate din diferența de curs valutar și sunt mult mai reduse decât eventualele penalități sau sumele suportate ca urmare a pierderii asigurării.

De altfel, se observă că și tendința legiuitorului este în acest sens, art. 2185 din noul Cod civil permițând compensarea reciprocă a soldurilor active și pasive în cazul în care între instituția de credit și client există mai multe raporturi juridice sau mai multe conturi, chiar și în monede diferite, afară de cazul în care părțile au convenit altfel.

c) mențiunile cu privire la calculul costului total al creditului și la calculul DAE (art. 3 lit. e) din Condițiile speciale și Secțiunea I din Condițiile generale)

Conform acestor prevederi, dobânda anuală efectivă (DAE) este definită drept costul total al creditului la consumator (împrumutat) exprimat în procent anual din valoarea creditului total acordat și calculat conform legii (spre exemplu 7,21%, fila 35, vol. 26). Pentru calculul său nu sunt incluse: cheltuielile plătite de împrumutat pentru nerespectarea unei obligații contractuale; costurile, altele decât prețul de cumpărare, în cazul cumpărării de bunuri sau servicii, pe care împrumutatul este obligat să le plătească, indiferent dacă plata se face în numerar sau pe credit; costurile necesare pentru transferul fondurilor și costurile de menținere a contului în care se înregistrează plățile efectuate cu titlu de rambursare a creditului, plata dobânzilor și a altor costuri, în condițiile legii; costurile aferente asigurării bunurilor și constituirii garanțiilor.

Instanța constată că prevederile art. art. 7 punctul 4 și art. 73 din O.U.G. nr. 50/2010 și art. 73 din O.U.G. 50/2010, invocate de reclamanti, nu sunt incidente în cauză, deoarece acest act normativ nu se aplică și contractelor în derulare (art. 95 din O.U.G. nr. 50/2010).

Nu poate fi reținută nici critica acestora în sensul că prezentarea prețului total al creditului (DAE), exprimat într-un procent anual, într-un quantum mai mic decât cel real s-a efectuat cu scopul de a influența decizia consumatorului de a contracta, reprezentând o practică comercială incorectă, deoarece consumatorul a avut, de la început, reprezentarea sumelor care vor trebui restituite, prin simpla lectură a scadențarului emis de bancă, în care este evidențiată inclusiv suma totală la sfârșitul perioadei de rambursare.

Prin emiterea scadențarului, banca și-a îndeplinit obligația de a informa consumatorul asupra costului total al creditului, astfel că nu este incident nici art. 45 din Legea nr. 296/2004.

De altfel, așa cum a arătat pârâta, DAE a fost calculat în baza art. 4 din Legea nr. 289/2004 privind regimul juridic al contractelor de credit pentru consum destinate consumatorilor, persoane fizice (în forma în vigoare la data încheierii convențiilor), prevederile contractuale preluând aproape întru totul dispozițiile legale.

În privința excluderii costurilor cu asigurarea din cuprinsul DAE, instanța împărtășește argumentul părții că aceste sume vizează raportul juridic al împrumutatului cu un terț (asigurătorul) și nu reprezintă o contraprestație pentru vreun serviciu asigurat de bancă, astfel că nu poate fi inclus printre costurile creditului.

d) obligatia împrumutatului ca, la solicitarea băncii, să aducă încă un codebitor (art. 7.1 lit. g) sau h) din Condițiile generale);

Conform prevederii menționate, în cazul în care se constată că venitul lunar net al codebitorului scade sub nivelul minim stabilit în normele legale în vigoare și/sau normele interne de creditare ale băncii, la solicitarea acesteia, împrumutatul este obligat fie să aducă încă un codebitor (al cărui venit net să completeze în măsura necesară venitul net al codebitorului inițial), fie să înlocuiască codebitorul/garantul inițial cu un alt codebitor/garant având un venit corespunzător.

Contrar susținerii reclamanților, această clauză nu îi obligă la un fapt ce nu ține de voința lor, promisiunea faptei altuia fiind permisă în dreptul civil român, nici nu este de natură să creeze un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților, ci vizează menținerea nivelului garanțiilor, obligația împrumutatului de a aduce un codebitor existând încă de la încheierea convenției.

e) dreptul băncii de a declara creditul scadent anticipat în situația în care împrumutatul nu își îndeplinește obligația de plată a sumei, a dobânzilor sau oricăror alte costuri datorate conform altor convenții încheiate de împrumutat cu banca sau conform altor convenții încheiate de împrumutat cu alte societăți financiare de credit (art. 8.1 lit. a) din Condițiile generale);

Potrivit art. 8.1 lit. a) liniuțele doi și trei din Condițiile generale ale convenției, în cazul în care împrumutatul nu își îndeplinește obligația de plată a sumei principale, a dobânzilor sau a oricăror costuri datorate conform altor convenții încheiate cu banca sau conform altor convenții de credit încheiate cu alte societăți financiare, atunci, în orice moment, banca va avea dreptul, pe baza unei notificări transmise împrumutatului, codebitorului și garantului, să declare soldul creditului ca fiind ascendent anticipat, rambursabil imediat împreună cu dobânda acumulată și toate celelalte costuri datorate băncii conform convenției.

Deci, așa cum au arătat reclamanții, clauza permite declararea scadenței anticipate, oricând, fără să existe o neexecutare din partea împrumutatului a obligațiilor prevăzute în respectivul contract de credit, ci în funcție de neexecutarea obligațiilor din alte contracte, distincte de cel în cauză. Consecințele declarării scadenței anticipate sunt de natură să creeze un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților, contrar cerințelor bunei-credințe, prin faptul că generează obligația împrumutatului de a rambursa imediat întreg creditul, împreună cu dobânda acumulată și toate celelalte costuri datorate băncii, deși continuă să își execute obligațiile contractuale la scadență.

Rațiunea menționată de bancă, respectiv executarea silită a bunurilor și veniturilor împrumutatului de altă instituție de credit și, implicit, diminuarea bonității și garanțiilor oferite de client, nu poate justifica o reziliere în fapt a contractului sinalagmatic încheiat de părți în absența unei neexecutări culpabile a unei obligații contractuale esențiale. Debitorul nu își încalcă obligația de a constitui o garanție, cât timp creditul este garantat cu ipotecă și bunul este asigurat, polița fiind cesionată băncii și, până când nu se finalizează o eventuală executare silită, nu este în discuție nici încălcarea obligației de a conserva bunul adus în garanție.

În plus, este posibil ca bunurile împrumutatului să nu fie supuse executării silite ori să fie executate alte bunuri, este posibil ca celălalt credit să fie refinanțat etc.

f) dreptul băncii de a declara creditul scadent anticipat în situația în care împrumutatul nu își îndeplinește orice obligație din contract (art. 8.1 lit. b) din Condițiile generale);

Același drept al băncii operează și în ipoteza în care împrumutatul nu își îndeplinește oricare altă obligație asumată prin convenția de credit, deci, inclusiv obligații care nu țin de persoana sa ori au caracter subsidiar, neesențial, independent de existența sau nu a unui prejudiciu pentru bancă și chiar dacă riscul de neîndeplinire a obligațiilor principale ale împrumutatului este unul viitor.

Și această clauză produce un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților, contrar cerințelor buneii-credințe, prin aceea că generează obligația împrumutatului de a rambursa imediat întreg creditul, împreună cu dobânda acumulată și toate celelalte costuri datorate băncii, deși continuă să își execute obligațiile contractuale principale și esențiale la scadență. Nici în această ipoteză nu se poate justifica o reziliere în fapt a contractului sinalagmatic încheiat de părți în absența unei neexecutări culpabile a unei obligații contractuale esențiale.

Nu poate fi primit argumentul părții că părțile au înțeles să considere toate obligațiile asumate de împrumutat drept esențiale deoarece, așa cum s-a arătat, clauza nu are caracter negociat, fiind inclusă în Condițiile generale ale convenției, aspect recunoscut și de părțile; această interpretare contravine chiar naturii și scopului anumitor obligații asumate de către împrumutat (spre exemplu obligația de a informa imediat banca despre orice schimbare a stării civile, a stării de sănătate, a locului de muncă, precum și despre orice alte informații considerate relevante în legătură cu obiectul convenției, referitoare la sine, la soț/soție, precum și la codebitori, conform punctului 7 lit. h), fila 40, vol 26) și permite băncii o interpretare a dispozițiilor contractuale exclusiv în favoarea sa. Astfel, banca ar putea declara scadența anticipată a contractului pentru simplul motiv că împrumutatul și-a schimbat locul de muncă, fără a o informa despre acest fapt, deși împrumutatul nu înregistrează restanțe la plata ratelor.

Un drept similar de a rezilia contractul nu este prevăzut și în favoarea împrumutatului, în cazul neexecutării de către bancă a oricăreia dintre propriile obligații contractuale.

Dat fiind că s-a constatat caracterul abuziv al clauzei, cu consecința sancționării acesteia cu nulitatea absolută, instanța apreciază că nu este necesar să analizeze și cealaltă cauză de nulitate absolută invocată de reclamantii cu titlu subsidiar, respectiv cauza ilicită.

g) dreptul băncii de a declara creditul scadent anticipat în cazul apariției unei situații neprevăzute care, în opinia băncii, face să devină improbabil ca împrumutatul să-și poată îndeplini obligațiile asumate conform convenției, inclusiv referitor la garantarea creditului (art. 8.1 lit. c) și d) din Condițiile generale ale Convenției);

Instanța constată că art. 8.1 lit. c) și lit. d) din Secțiunea 8 din convenția de credit conferă părții dreptul de a declara soldul creditului ca fiind scadent anticipat, rambursabil imediat, împreună cu dobânda acumulată și toate celelalte costuri datorate băncii conform convenției, pe baza unei notificări transmise împrumutatului și garantului, în cazul apariției unei situații neprevăzute care, în

opinia băncii, face să devină improbabil ca împrumutatul să-și mai poată îndeplini obligațiile asumate conform convenției sau în cazul apariției unei situații neprevăzute conform căreia, în opinia băncii, creditul acordat nu mai este garantat corespunzător.

Instanța reține că sunt îndeplinite cerințele cumulative prevăzute de art. 4 alin. 1 din Legea nr. 193 din 2000 pentru a considera și aceste clauze drept abuzive, deoarece creează, în detrimentul consumatorului și contrar cerințelor bunei-credințe, un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților. Astfel, având în vedere elementele enumerate de art. 4 alin. 5 din Legea nr. 193 din 2000, instanța constată că pârâta, instituție bancară, a cărei obligație principală este cu executare *uno ictu* și nu poate suferi modificări, poate declara obligația consumatorului, persoană fizică, a cărei obligație este cu executare succesivă, ca fiind scadentă anticipat, consumatorul trebuind să achite întreaga sumă împrumutată, dobânda acumulată, precum și costurile băncii, pentru motive nedefinite și nedeterminabile la momentul încheierii contractului și supuse exclusiv aprecierii băncii.

Noțiunea de „situație neprevăzută” nu este definită, nici nu sunt oferite exemple de asemenea situații, după cum nu sunt oferite nici exemple de situații în care creditul nu ar mai fi garantat corespunzător, intervenția unor asemenea împrejurări fiind decisă doar de către pârâtă. Aceste prevederi vizează situații viitoare, care, în opinia băncii, ar face neîndeplinirea obligației împrumutatului improbabilă sau ar lipsi creditul de garanții corespunzătoare și intervin chiar dacă împrumutatul își execută obligațiile contractuale prezente.

Este evident dezechilibrul semnificativ creat între drepturile și obligațiile părților, în condițiile în care formulările utilizate nu pot conduce decât la interpretarea clauzelor în favoarea băncii, servind doar intereselor acesteia (art. 1 lit. g) din anexa la Legea nr. 193/2000), fără a da posibilitatea împrumutatului, care și-a îndeplinit obligațiile contractuale, să verifice dacă scadența anticipată este judicios dispusă, dacă este justificată de motive temeinice și dacă este necesară și proporțională în raport cu scopul urmărit.

h) clauza conform căreia banca este exonerată de orice răspundere pentru consecințele pe care declararea scadenței anticipate a creditului, precum și cea subsecventă de executare silită le au asupra împrumutatului/codebitorului (art. 8.3 din Condițiile generale);

Este adevărat că debitorul în culpă pentru neexecutarea unei obligații contractuale trebuie să suporte riscul propriei neexecutări, însă nu se poate aplica aceeași regulă în cazul în care declararea scadenței anticipate se realizează de către bancă cu încălcarea prevederilor contractuale ori executarea silită încalcă normele legale. Deci, având un caracter prea general, în funcție de împrejurările concrete în care operează, clauza poate fi încadrată în situația stipulată de art. 1 lit. h) din anexa la Legea nr. 193 din 2000, care stipulează că sunt considerate abuzive acele prevederi contractuale care restrâng sau anulează dreptul consumatorului să pretindă despăgubiri în cazurile în care comerciantul nu își îndeplinește obligațiile contractuale.

Clauza trebuie raportată la situațiile în care banca poate declara scadența anticipată, ale cărei consecințe pot merge până la executarea silită a bunurilor împrumutatului, clauze în privința cărora s-a constatat caracterul abuziv. Împreună cu acestea, art. 8.3 din Condițiile generale contribuie la dezechilibrul semnificativ dintre drepturile și obligațiile părților, contrar cerințelor bunei-credințe, prin aceea că exonerează banca de răspundere în situația în care declară creditul scadent anticipat în baza unei clauze abuzive.

i) dreptul băncii de a modifica costurile creditului în cazul oricărui modificări legislative, inclusiv de interpretare (Secțiunea 10 din Condițiile generale);

Instanța constată că sunt întrunite cerințele cumulative prevăzute de art. 4 alin. 1 din Legea nr. 193 din 2000 și pentru a considera prevederile art. 10.1 și 10.2 din Secțiunea 10 din convenția de credit drept clauze abuzive, deoarece și acestea creează, în detrimentul consumatorului și contrar cerințelor bunei-credințe, un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților.

Potrivit art. 10.1 și 10.2 din Secțiunea 10, dacă, din diferite motive, arătate la art. 10.1 (dacă apar modificări, inclusiv de interpretare, ale oricărui acte normative aplicabile, care supun banca la orice impozit, taxă cu privire la creditele acordate sau la obligațiile sale de a acorda credite sau care schimbă baza de impozitare, pentru suma principală și dobânzi la creditele acordate sau care se referă la orice alte sume datorate rezultând din convenție, cu privire la creditele acordate sau la obligația sa de a acorda credite, în conformitate cu prevederile legale în baza cărora funcționează și este organizată banca; impun, modifică sau consideră aplicabile orice rezerve, depozit special sau orice cerință similară afectează activele băncii, depozitele constituite cu sau pentru conturile băncii sau care impun băncii orice altă condiție care afectează creditele acordate sau obligația de a acorda credite, al cărui rezultat este creșterea costurilor băncii legate de acordarea sau punerea la dispoziție a oricărui credit, reducerea cuantumului oricărei sume primite sau a oricărei creanțe a băncii, în baza convenției), costurile băncii legate de acordarea sau de punerea la dispoziție a oricărui credit cresc, împrumutul va plăti acesteia, în termen de 15 zile de la data de la care a fost notificat în scris, sumele suplimentare, astfel încât să compenseze banca pentru creșterea costurilor.

Cu alte cuvinte, conform acestei clauze, în situațiile în care, din diferite motive, arătate de această dată într-un mod mai clar, costurile băncii (în general, nu doar cele legate de împrumutul ce face obiectul contractului analizat) cresc, această creștere este suportată exclusiv de client. Practic, în loc ca eventuala creștere a costurilor băncii cu creditul acordat să fie suportată de aceasta sau, cel mult, riscul să fie împărțit între bancă și client, acesta din urmă este obligat să acopere toată suma.

Această clauză permite băncii instituirea unor costuri suplimentare, în urma aprecierii sale unilaterale cu privire la schimbările de interpretare a unui act normativ, chiar nemodificat, banca arogându-și din nou dreptul de a interpreta în mod exclusiv prevederile contractuale (art. 1 lit. g) din anexa la Legea nr. 193 din 2000). Raportată la celelalte costuri suportate de client, care determină restituirea unei sume în cuantum aproape dublu față de cea împrumutată, clauza este de natură a crea un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților, în defavoarea consumatorului, contrar cerințelor bunei-credințe.

Întinderea în timp a obligațiilor împrumutatului nu justifică inserarea unei clauze cu un caracter atât de general, care îi oferă băncii o foarte largă marjă de apreciere în a uza de acest drept și afectează previzibilitatea obligațiilor de plată asumate de client, mai ales că nimic nu împiedică părțile să renegocieze contractul, în ipoteza intervenției unor modificări legislative.

Se observă, totodată, că banca își acoperă astfel orice risc, inclusiv provenit din relația sa cu terțe persoane sau instituții, transferându-l în totalitate în sarcina consumatorului, independent de conduita contractuală a acestuia, indiferent dacă majorarea costurilor suportate de bancă are sau nu legătură cu

împrumutul acordat clientului și în absența oricărui criteriu concret de a determina măcar limita maximă a sumelor suplimentare.

E. Reclamanții și-au întemeiat capătul de cerere privind restituirea sumelor achitate în baza clauzelor abuzive pe aplicarea principiului *restitutio in integrum*.

Data fiind sancțiunea ce intervine în urma constatări caracterului abuziv al clauzelor indicate anterior, respectiv nulitatea absolută, ce operează cu efect retroactiv și are drept consecință punerea părților în situația în care acele clauze nu ar fi fost inserate în contract, reclamanții au dreptul la restituirea prestațiilor efectuate în baza clauzelor nule absolut.

Reclamanții au efectuat plata sumelor evidențiate în scadențarul emis de pârâtă cu titlu de comision de risc (după caz, redenumit comision de administrare credit), de dobândă majorată și de comision rezervă minimă obligatorie, conform tabelului anexat volumului II din dosar (filele 62-81), aspect necontestat de pârâtă. Plata s-a efectuat de către reclamanți din eroare, cu convingerea că sunt debitorii unei obligații care s-a dovedit inexistentă, deoarece clauzele ce instituiă comisionul de risc, posibilitatea majorării dobânzii și comisionul de rezervă minimă obligatorie au caracter abuziv și nu pot produce niciun efect. Astfel, a dispărut fundamentul pentru executarea obligației de plată și este necesar a se acoperi prejudiciul suferit de reclamanți și a se restabili situația anterioară, precum și a se înlătura toate consecințele patrimoniale produse de clauzele abuzive lovite de nulitate absolută.

În consecință, având în vedere prevederile art. 371² alin. 2 din Codul de procedură civilă și faptul că pârâta este emitenta scadențarelor și deține evidențe exacte privind sumele plătite de fiecare reclamant în parte, instanța va obliga pârâta să restituie reclamanților sumele încasate cu titlu de comision de risc (după caz, redenumit comision de administrare credit), de dobândă majorată și de comision rezervă minimă obligatorie, de la data încheierii convenției de credit la zi.

F. Pentru considerentele expuse anterior, instanța va respinge celelalte capete ale cererii, ca neîntemeiate.

G. În considerarea culpei procesuale a pârâtei în declanșarea litigiului, instanța, admitând în parte acțiunea, va obliga pârâta, conform art. 274 din Codul de procedură civilă, la plata sumei de 217 lei, pentru fiecare reclamant din tabel care nu a renunțat la judecată și nu a încheiat tranzacție, cu titlu de cheltuieli de judecată.

Cheltuielile de judecată reprezintă onorariu avocațial, respectiv echivalentul în lei al sumei de 50 de euro/reclamant și au fost probate prin înscrisurile de la filele 760-999 din volumul II din dosar.

H. Instanța constată că nu a fost legal investită cu cererea de repunere a cauzei pe rol, formulată de pârâtă după reținerea cauzei în pronunțare deoarece numai instanța poate repune cauza pe rol, din oficiu, în cazul prevăzut la art. 151 din Codul de procedură civilă, iar nu la cererea părților.

I. În temeiul art. 266 alin. 3 din Codul de procedură civilă, hotărârea se va comunica părților, reclamanții care au același reprezentant convențional urmând a primi un singur exemplar.

**PENTRU ACESTE MOTIVE,
ÎN NUMELE LEGII,
HOTĂRĂȘTE:**

În temeiul art. 246 alin. 1 și alin. 2 din Codul de procedură civilă, constată renunțarea reclamanților în dreptul cărora există mențiunea „renunțare la judecată”, indicați în tabelul anexat dispozitivului (anexa nr. 1), parte integrantă din acesta, la judecarea prezentei cauze.

Ia act de tranzacțiile încheiate cu pârâta S.C. Volksbank România S.A. de către reclamanții în dreptul cărora există mențiunea „tranzacție”, indicați în tabelul anexat dispozitivului și le consfințește, cu conținutul din anexa nr. 2, parte integrantă din dispozitiv.

Respinge acțiunea formulată în contradictoriu cu pârâta Volksbank International AG, cu sediul ales la S.C.A. Nestor Nestor Diculescu Kingston Petersen, în București, Bucharest Business Park, Șoseaua București-Ploiești, nr. 1A, Intrarea A, et. 4, sector 1, ca fiind introdusă împotriva unei persoane lipsite de calitate procesuală pasivă.

Admite în parte acțiunea formulată de reclamanții Arnautu (fostă Dragomir) Violeta, Motorga Adrian, Motorga Septimia, Daianu Paul Adrian, Damatarca Adriana, Dediu Mirela Corina, Dediu Ionel Marius, Ciupic Eduard Constantin, Ciupic Marilena Aurelia, Manase Grazia, Manase Valentin Cristian, Daha Cristian Razvan, Carabineanu Catalin Marian, Carabineanu Mirela, Gheorghe Marius, Gheorghe Florentina Mihaela, Androne Marian, Androne Mihaela, Argatu Gheorghe Adrian, Argatu Mihaela, Resmerita Clement Mihai, Resmerita Iulia, Zaharia Adrian, Zaharia Elena Diana, Ionitoiu Cristian Daniel, Ionitoiu Daniela Corina, Lungu Marius Vasile, Zamisnicu Marius Mihai, Zamisnicu Iuliana, Bara Mihaela, Bara Ciprian Dumitru, Vladescu Oana Alexandra, Bajenaru Elena Carmen, Bajenaru Vasile, Radan Octavian Marius, Radan Marinela, Gheorghe Daniela Gabriela, Gheorghe Cristian, Oltean Ionel Calin, Oltean Cristina Ioana, Petre Claudiu Nicolae, Petre Raluca, Ravici-Tataranu Doina, Gigoii (fostă Paraschiv) Getuta Mirela, Crismariu Petrica Ioan, Crismariu Lacramioara, Lăceanu (fostă Stancioiu) Mihaela Anda, Vranciu Alexandru, Vranciu Florentina, Surdu Nicu, Surdu Raluca Eliza, Bunescu Cristina Antoaneta, Bunescu Cristian Valeriu, Barsan Raluca Iuliana, Ruse Constantin Dan, Ruse Carla Iulia, Fratiman Andrei Florin, Iancovici Mihail, Iancovici Mihaela Malina, Iordache Camelia Elena, Iordache Ovidiu, Tudorache-Secan (fostă Secan) Mirela, Dumitrache Florina Loredana, Dumitrache Marian, Stoica Vasile Nemptica Cristian, Stoica Adriana Maddya, Ilici Ciprian Ionut, Vieru Ion Alexandru, Vieru Carmen, Buleandra Tanasache, Buleandra Silvia, Iordache Cristian, Iordache Cristina, Sorop Marin, Sorop Petruta Dana, Tataru (Alexe) Gabriela Mirela, Cioaca Cornel, Cioaca Nadia Florentina, Muller Florin Francisc, Muller Cerasela, Ionescu Dan, Grama Simona Cristina, Curelea (fostă Teodorescu) Roxana Maria Nely, Gheorghe Mihai Cristian, Barbu Alina, Barbu Daniel, Antohi Culai, Antohi Elena Gabriela, Iordache Costel Danut, Iordache Anca Gabriela, Vilt Luminita Gabriela, Vilt Calin Radu, Nitescu Marian Iulica, Nitescu Cecilia, Oprea Cristian Mirel, Oprea Alexandra Lidia, Ciacaru Irina Elena, Manasoiu Daniel Robert, Popa Aurora Maria, Popa Gabriel, Nedelcu Oana Tatiana, Mutu Speranta, Mutu Catalin, Trache Stefan Nicolae, Trache Catalina, Nicolae Daniela Roberta, Ilie Mirel Valerica, Topolica Dragos Cristian, Topolica Simona Ileana, Ghius Dan Marian, Ghius Oana Elena, Magureanu Valentin Cosmin, Magureanu Claudia, Ghița Florin Gabriel, Ghița Luminita Elena, Aldea Beatrice Valentina, Aldea Marius Cristian, Vlădeanu Stefan Cosmin, Gherghina Dan Marius, Gherghina Cristina Daniela, Balta Florinel Cristian, Balta Elena Mihaela, Costache Adrian Gheorghe, Costache Violeta, Draghiceanu Bogdanel Visarion, Draghiceanu Magdalena, Nicolau (fostă Androne Harnagea) Christina, Piroasca Radita, Piroasca Cristian Mihai, Iancu

Mariana, Iancu Ilie, Scarlat Aurel Daniel, Scarlat Verginica Mioara, Bucur Florin, Bucur Nicoleta-Catalina, Obada Dumitru, Obada Carmen, Coman Veronica, Coman Codin Dan, Cernagor Mirela, Cernagor Marcel, Tataru Dragos Silviu, Tataru Rodica, Firloiu Gabriel Romeo, Firloiu Marie Magdalena, Dorobantu Silviu Marin, Dorobantu Mihaela Silvia, Cornoiu Grigore, Cornoiu Sorina, Dumitru Gabriel Bogdan, Dumitru Mihaela, Zois Maria, Zois Virgil, Olaru Andrei, Dragan Simona, Tarziu Alexandra Elena, Popa George Marius, Popa Geta, Bazavan Simona, Bazavan Florin, Diaconu Cosmin Iulian, Diaconu Alina Maria, Cucu Sorin, Cucu Anda, Coman Gabriel Valerian, Coman Doina, Stanciulescu Gabriel Ioan, Ungureanu Cosmin Cristian, Ungureanu Mariana Florentina, Ardeleanu Viorel, Ardeleanu Ibolya, Oranescu (fostă Cioflan) Mariana, Bratulescu George Claudiu, Bratulescu Ioana Andreea, Ciolanel Florin, Ciolanel Monica, Apostol Stela, Apostol Gheorghe, Haratau Cristian, Petrescu Sebastian Ionut, Petrescu Eugenia Nela, Stefanescu Vlad, Stefanescu Cristina, Istratescu George, Istratescu Nicoleta, Enache Felicia, Tivga Pahontu Diana Carmen, Tivga Pahontu Dorin Aurel, Caramalau Neculai, Caramalau Elena Maria, Barbu Madalin, Barbu Simona Mihaela, Davidoiu Melania Elena, Postoroanca Florin Mugur, Postoroanca Valeria Bianca, Andronache Cosmin Leonard, Carpen Eduard Alexandru, Mosor Petre, Mosor Neli, Jorascu Mona Lisa, Jorascu Valentin Claudiu, Deaconu (fostă Ene) Cristina, Bociog Stefan Dragos, Mardirosevici Sergiu, Mardirosevici Maria Luciana, Vidroi Silvia, Vidroi Constantin, Margarit Valentin, Margarit Dana Cristina, Tanase Danut, Tanase Gherghina, Caraculacu Victor, Caraculacu Adriana Georgeta, Paltinescu Daria Ingrid, Cosma Dan, Bacalu Cristiana Adina, Gheorghies Eugeniu Stelian, Tanasa Petre, Tanasa Ana Maria, Muresan Ovidiu Razvan, Muresan Nicoleta Alina, Manta (Murgila) Daniela, Popa Ionel, Popa Anisoara, Seucea (fostă Cobianu) Mirabela Maria, Seucea Eduard, Tirlea Adrian, Matei Gabriel, Matei Manuela Doina, Lupașcu Constantin Tiberiu, Cocoroiu Ștefan, Cocoroiu Vanda, Manoliu Daniel Ioan, Manoliu Irina Emanuela, Gheorghe Adina, Gheorghe Ionel, Mîrza Nicolae, Mîrza Ana-Maria, Neagoe Gabriel Dorin Alexandru, Neagoe Adriana, Gavrilă Niculae Auras, Gavrilă Silvana Alexandra, Ciocan Laura Maria, Ciocan Iulian, Diaconescu Florina, Diaconescu Florin, Musatoiu Mihai, Dobrescu Mihaita George, Pacurar Alina Margareta, Pacurar Adrian, Toader Elena, Toader George, Radulescu Gheorghe, Radulescu Mariana, Apostolescu (fostă Mitroiu) Elena, Masoud Ana Maria, Masoud Emad, Stan Viorica Mariana, Rotar Bogdan Adrian, Tudor Florin Daniel, Tudor Lavinia Iulia, Anastasiu Mihai, Anastasiu Georgiana Mihaela, Belu Anca Iuliana, Negrescu (fostă Paun) Maria Cristina, Lucuta (fostă Lupse) Niculina Crina, Alexe Catalin Marian, Saperă Nicolas, Lucuta Mihai, Barna Diaconescu Dorin Adrian, Barna Diaconescu Oana Daniela, Mihalache Oana Narcisa, Mihalache Nicolae Daniel, Grierosu Andreea, Dumbrava Iulian, Dumbrava Isabelle Tatiana, Ionescu Stefan, Ionescu Janina, Ardeleanu Cristian, Bocsan Bogdan Radu, Bocsan Camelia, Udrescu Cezarina, Rusu Elisa, Stoica Liviu Catalin, Stoica Nicoleta Carmen, Pop Leontin, Pop Lelia Maria, Topana Monica Daniela, Topana Mihail Sorin, Ion Zaharia, Ion Mariana, Manole Cristina Elena, Serescu Cosmin, Serescu Florentina, Pana Ion, Pana Mariana, Vasile Cristina Lorelei, Mirica Dan, Mirica Anca Roxana, Andriescu Florin Lucian, Rusu Laurentiu Tiberiu, Rusu Elena Amalia, Dobrescu Robert Sergiu, Dobrescu Georgiana Alina, Grosu Valentin Gabriel, Grosu Elvira, Zimnicaru Ileana, Marin Gigi Daniel, Badita Veronica Cristina, Badita Mihail Marian, Preoteasa Anca Cristina, Preoteasa Mihai Gabriel, Vinatoru Alexandru Bogdan, Adascalitei (fostă Botezatu) Ecaterina Roxana, Costin Marius Constantin, Costin Anna Maria, Lupu

Liviu Dumitru, Lupu Claudia Mihaela, Stanciu Gheorghe, Stanciu Elena, Apopei Dumitru Iulian, Apopei Dumitru Irina, Badu Stefan Marius, Badu Paula Maria, Hilohe Marius Ilie, Hilohe Luiza Gabriela, Hodor Lucian Constantin, Iacob Mircea Lucian, Iacob Simona, Istrate Alexandru, Istrate Georgiana, Igna Sorin, Igna Adriana, Mihalcea Florina, Marinescu Dragos Cristian, Leafu Neli Petruta, Leafu Valentin, Gavanescu Cristian Daniel, Gavanescu Madalina Silvia, Dumitru Cristina Nicoleta, Dumitru Mihai George, Geogescu Nicolae Evelin, Georgescu Ioana Vanda, Negrea Dan, Negrea Marilena, Tilivea Cristina, Stan Iulian, Stan Ramona Elena, Stan Mihaela, Stan Cristian, Tigu (fostă Luta) Ioana Oltea, Ceocea (fostă Silas) Georgiana Laura, Ceocea Ovidiu Laurentiu, Mercean Radu Nicolae, Sfercoci Dan Corneliu, Turcanu Victor Emanuel, Turcanu Magda, Deliu Stefana, Lupascu Valerica, Lupascu Anca, Rosu Aurelian, Rosu Cristina Maria, Jurca Candin, Jurca Cristina Maria, Rus Mihai, Rus Simona, Kellner Carol Mihai, Kellner Gabriela Cristina, Gafton Octavian, Gafton Cristina Laura, Hodoroaba Monica Gabriela, Mitrica Marin, Mitrica Carmen, Korodi Claudiu, Tintisan Cristian Alexandru, Stefan Robert Claudiu, Cimpineanu Bogdan, Cimpineanu Marilena Jeana, Greavu Dan Adrian, Ilisoi Daniel, Ilisoi Elena Iulia, Horotan Vasile Catalin, Horotan Ioana Aura, Gazi Andrei, Gazi Catalina Timea Elena, Hojda (fostă Pop) Steluta Ioana, Boanca Sinziana, Boanca Calin, Popa Maria, Popa Emil Mircea, Borca Ion Tiberiu, Borca Daniela Loredana, Dehenea Constantin, Dehenea Georgeta Cristina, Ciopraga Ciprian, Ciopraga Nicoleta, Mirciu Otilia, Mirciu Catalin Iulian, Teusdea Mariana, Teusdea Radu Nicolae, Sorescu Florin, Tigau Tudor Mihai, Nechita Mariana, Kovacs Peter, Deliu Cosmin Ionut, Deliu Adina, Stenczel Stefan Gabriel, Stenczel Daniela, Biro Florin Tudor, Biro Adina Dana, Irimia George, Irimia Oana, Moise Adrian, Moise Eva, Gavruta Liana Floare, Pop Felician, Pop Mariana, Sarbu Florian, Sarbu Nicoleta, Gheorghe Constantin, Gheorghe Alina Loredana, Noje Horia Daniel, Noje Teodora Ioana, Valinciuc Corina, Valinciuc Sorin, Apostol Romulus, Apostol Violeta, Hamza Sorin Gabriel, Barbu Catalin Adrian, Posa Simona, Posa Aurelian, Tita Iulian, Tita Claudia Mirela, Stoian Ioan, Stoian Nicoleta, Pielea Nicoleta Gabriela, Pascariu Catalin Ioan, Pascariu Camelia, Moldovan Alin Claudiu, Busescu Dragos, Busescu (fostă Marincat) Anca Cristina, Smaragdian Radu, Smaragdian Ramona Clara, Trif Mircea, Trif Ildiko Maria, Plescan Angelica, Plescan Catalin, Zegrean Tiberiu, Zegrean Anca Aurora, Ardelean Adrian Marcel, Ardelean Ramona Dorina, Cadis Daniela, Zsizsnyovski Maria, Marin Cosmin, Mut Ioan, Mut Daniela, Dobra Olteanu Dorina, Dobra Olteanu Alexandru, Radu Robert Ionel, Radu Alina, Piroska Peter Pal, Piroska Anamaria Ioana, Ivan Adrian, Ivan Maria, Olteanu Danica, Olteanu Ionela, Manolache George Bogdan, Manolache Alina, Pandele Cristian, Pandele Anisoara, Borzan Florin Vasile, Borzan Carmen, Casas Mihai, Casas Hristina Veseatena, Patru Mihai Daniel, Patru Maria, Verinceanu Florin Iulian, Verinceanu Petronela, Vicleanu Danut, Vicleanu Luciana, Moldovan Eugen Francisc, Moldovan Monica Daniela, Floare (Tudorachi) Ana-Maria, Maricutoiu Cristina Adela, Maricutoiu Laurentiu Paul, Toros Vig Ioan, Toros Vig Emese, Grigorescu Ioan Cornel, Grigorescu Madalina Angela, Bozdogescu Delia Aurora, Bozdogescu Liviu Catalin, Vatafu Adrian, Vatafu Elena, Lupu Adrian, Lupu Mihaela Dana, Pârvănescu Loredan Cristian, Tarcau Emilia, Tarcau Dan, Balasco Ionut Augustin, Suket Rajmond Imre, Suket Eleonora, Peter Sorin Dumitru, Peter Ramona, Balasco Maria, Balasco Ioan, Burca Cristian, Trifan Valentin Florin, Rusz Cornel, Velescu Silviu, Duca Ilie Ovidiu, Duca Cristina Maria, Costea Ioan Marius, Costea Mihaela Oana, Back Ecaterina Ingrid, Back Nicolae, Cosma Cristian Ioan, Cosma Oana Mihaela, Vastag Ionut Catalin, Vastag

Adriana Mihaela, Tincu Valerica Nicoleta, Dima Cristian Vasile, Dima Ioana Elisabeta, Banu Ionel, Banu Gabriela, Sandu Badea Cristian, Manda Iuliana Raluca, Manda Doru Teodor, Vadean Marius Ciprian, Vadean Dalia Adela, Incze Bufnea Attila Daniel, Incze Bufnea Gabriela Mariana, Pop (fostă Anton) Claudia Cristina, Marian Ioan Adrian, Marian Alina Mihaela, Cheivan Madalina Lucia, Cheivan Paul Robert, Ardeleanu Alin, Ardeleanu Mihaela, Magdalena Gabriela Carmen, Magdalena Gheorghe, Costantin Petronela, Perde Doru Marian, Pop Marius, Pop Simona, Andreica Ioan Cristian, Oniga Victor, Strugaru Cosmin Andrei, Bogdan Viorel, Bogdan Ileana, Stroe Vicentiu Vasile, Stroe Crina, Muresan George Ciprian, Ploscar Norocel Claudiu Laurian, Alexa Vasile Mircea, Alexa Paraschiva, Breahna Marius Romulus, Breahna Maria Cristina, Sandulescu Lucian, Sandulescu Carmen Rodica, Diaconu (Juracovschi) Dana Gabriela, Scarlat Mihaela, Scarlat Virgil, Vasiliu Andreea Daniela, Ranjea Gabriel Valentin, Neagoie Bogdan Florin, Preda Elena, Preda Ion, Cozma Gabriel, Cozma Ilona Daniela Viorica, Patanghel Valentin-Daniel, Patanghel Mihaela-Madalina, Dima Marin, toți cu domiciliul procesual ales la S.C.A. Piperea & Asociații, în București, str. Splaiul Unirii, nr. 223, et. 3, sector 3, Contea Bogdan Catalin (renunțare la contract de asistență juridică cu S.C.A. Piperea și Asociații, f. 133, vol. IV), Nitulescu Diana Georgeta (renunțare la contract de asistență juridică cu S.C.A. Piperea și Asociații, f. 133 vol. IV), în contradictoriu cu pârâta S.C. Volksbank România S.A., cu sediul procesual ales la S.C.A. Salans, Moore și Asociații, în București, str. Gen. C. Budișteanu, nr. 28C, sector 1.

Constată caracterul abuziv al următoarelor clauze din contractele indicate în tabelul anexat dispozitivului:

- clauzele care instituie dreptul băncii să revizuiască rata dobânzii în cazul unor schimbări semnificative pe piața monetară: art. 3 lit. d) din Condițiile speciale;

- clauzele care instituie comisionul de risc, redenumit, după caz, comision de administrare credit: art. 5 lit. a) sau art. 5.1 lit. a) din Condițiile speciale și art. 3.5. din Secțiunea 3 din Condițiile generale;

- clauzele ce instituie următoarele comisioane, dacă sunt operante în contract: comisionul de administrare garanții prevăzut la art. 5 lit. c) sau art. 5 lit. d) din Condițiile speciale și art. 3.10 din Condițiile generale; comisionul de rezervă minimă obligatorie prevăzut la art. 5 lit. e) sau art. 5 lit. f) din Condițiile speciale și art. 3.11 ori art. 3.12 din Condițiile generale; comisionul monitorizare polițe de asigurare prevăzut la art. 5 lit. f) sau art. 5 lit. g) din Condițiile speciale și art. 3.9 alin. 2 din Condițiile generale;

- clauzele ce stabilesc obligația împrumutatului de a încheia contractul de asigurare cu o societate de asigurări parteneră sau agreată de bancă și dreptul băncii de a alege noua societate de asigurări care reînnoiește polița: art. 7 lit. b) din Condițiile speciale și art. 7.1 lit. d) și lit. e) din Condițiile generale;

- următoarele clauze privind declararea scadenței anticipate: art. 8.1 lit. a) liniuțele doi și trei, lit. b), lit. c) și lit. d) și art. 8.3 din Condițiile generale;

- clauzele privind costurile suplimentare: art. 10.1. și art. 10.2. din Condițiile generale.

Constată nulitatea absolută a clauzelor enumerate mai sus și, în consecință, a clauzelor din actele adiționale la convențiile de credit, din notificări sau din comunicările care au modificat tipul dobânzii din fixă în variabilă, în lipsa acordului împrumutatului în acest sens sau care au modificat rata dobânzii în temeiul art. 3 lit. d) din Condițiile speciale.

Obligă pârâta să restituie reclamanților sumele încasate cu titlu de comision de risc (după caz, redenumit comision de administrare credit), de dobândă majorată și de comision rezervă minimă obligatorie, de la data încheierii convenției de credit la zi.

Respinge celelalte capete ale cererii, ca neîntemeiate.

Obligă pârâta la plata către reclamanți a sumei de 217 lei, pentru fiecare reclamant din tabel care nu a renunțat la judecată și nu a încheiat tranzacție, cu titlu de cheltuieli de judecată.

Cu drept de recurs în termen de 15 zile de la comunicare.

În temeiul art. 266 alin. 3 din Codul de procedură civilă, hotărârea se comunică părților, reclamanții care au același reprezentant convențional urmând a primi un singur exemplar.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 07 decembrie 2012.

PREȘEDINTE,

GREFIER,

Red./tehn. jud. L.I.-M./7ex./06.03.2013

